

รายงานการศึกษาส่วนบุคคล
(Individual Study)

เรื่อง การกำหนดมูลค่าขั้นต่ำ (de minimis)
ในการยกเว้นภาษีอากรสำหรับสินค้านำเข้า:
กรณีศึกษาและข้อเสนอแนะสำหรับประเทศไทย

จัดทำโดย นางสรรค์ศุภา คล้ายสุบรรณ
รหัส 15009

รายงานนี้เป็นส่วนหนึ่งของการฝึกอบรม
หลักสูตรนักบริหารการทูต รุ่นที่ 15 ปี 2567
สถาบันการต่างประเทศเทวะวงศ์วโรปการ กระทรวงการต่างประเทศ
ลิขสิทธิ์ของกระทรวงการต่างประเทศ

รายงานการศึกษาส่วนบุคคล
(Individual Study)

เรื่อง การกำหนดมูลค่าขั้นต่ำ (de minimis) ในการยกเว้นภาษีอากร
สำหรับสินค้านำเข้า: กรณีศึกษาและข้อเสนอแนะสำหรับประเทศไทย

จัดทำโดย นางสาวศรค์ศุภา คล้ายสุบรรณ
รหัส 15009

หลักสูตรนักรับราชการทูต รุ่นที่ 15 ปี 2567
สถาบันการต่างประเทศเทวะวงศ์วโรปการ กระทรวงการต่างประเทศ
รายงานนี้เป็นความคิดเห็นเฉพาะบุคคลของผู้ศึกษา

เอกสารรายงานการศึกษาส่วนบุคคลนี้ อนุมัติให้เป็นส่วนหนึ่งของการฝึกอบรม
หลักสูตรนักบริหารการทูตของกระทรวงการต่างประเทศ

ลงชื่อ.....

(ศาสตราจารย์ ดร. พลภัทร บุราคม)

อาจารย์ที่ปรึกษา

ลงชื่อ.....

(เอกอัครราชทูต กิตติพงษ์ ณ ระนอง)

อาจารย์ที่ปรึกษา

ลงชื่อ.....

(เอกอัครราชทูต สุพัตรา ศรีไมตรีพิทักษ์)

อาจารย์ที่ปรึกษา

บทสรุปสำหรับผู้บริหาร

การศึกษานี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษานโยบายและแนวทางการกำหนด de minimis ในการยกเว้นภาษีอากรสำหรับสินค้านำเข้าที่มีมูลค่าต่ำของต่างประเทศ เพื่อนำมาวิเคราะห์และเสนอแนะแนวทางในการกำหนด de minimis ที่เหมาะสมสำหรับประเทศไทย โดยพิจารณาบริบทของประเทศไทย และกรณีศึกษาของสหรัฐอเมริกา สาธารณรัฐอินโดนีเซีย และสาธารณรัฐประชาชนจีน ซึ่งมีนโยบายในการกำหนดระดับ de minimis ที่แตกต่างกัน

การกำหนดระดับ de minimis ที่ต่ำลง นำไปสู่การเพิ่มรายได้ของรัฐ และยกระดับการควบคุมและตรวจสอบสินค้านำเข้า เนื่องจากศุลกากรจะต้องตรวจสอบสินค้าเพิ่มขึ้น นอกจากนี้ ยังสามารถปกป้องผู้ประกอบการภายในประเทศที่ต้องแข่งขันกับผู้ผลิตและผู้ส่งออกสินค้าจากต่างประเทศที่มีราคาต่ำกว่าในตลาดเดียวกัน อย่างไรก็ตาม หากกำหนดระดับ de minimis ที่ต่ำเกินไป อาจทำให้ต้นทุนในการบริหารจัดการและการเก็บภาษีของรัฐสูงกว่ารายได้ที่ได้รับ ซึ่งอาจไม่คุ้มค่าต่อการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ในการจัดเก็บอากร

ในทางกลับกัน การกำหนดระดับ de minimis ที่สูงขึ้น ทำให้ผู้ประกอบการได้รับประโยชน์จากพิธีการศุลกากรที่เรียบง่าย และไม่ต้องชำระอากรสำหรับสินค้านำเข้าที่มีมูลค่าต่ำกว่าเกณฑ์ที่กำหนด นอกจากนี้ยังช่วยลดภาระของเจ้าหน้าที่ศุลกากรในการตรวจสอบและจัดเก็บอากร อย่างไรก็ตาม การกำหนดระดับ de minimis ที่สูงขึ้นก็มีผลเสียหากสินค้าที่ได้รับการยกเว้นภาษีอากรทะลักเข้ามาในประเทศเป็นจำนวนมาก ผู้ประกอบการในประเทศอาจเผชิญความยากลำบากในการแข่งขันทางด้านราคากับสินค้านำเข้า

จากบริบทและสถานการณ์ปัจจุบันของประเทศไทย การกำหนดระดับ de minimis ที่เหมาะสมจึงมีความสำคัญอย่างยิ่งในการสร้างสมดุลระหว่างการปกป้องรายได้ของรัฐ การส่งเสริมการแข่งขันที่เท่าเทียม และการสนับสนุนเศรษฐกิจภายในประเทศ ทั้งนี้ มีปัจจัยสำคัญที่ต้องพิจารณาในการกำหนดระดับ de minimis 4 ประการ คือ ปัจจัยทางเศรษฐกิจของไทย ปัจจัยด้านความคุ้มค่าในการจัดเก็บภาษีสินค้านำเข้า ประสิทธิภาพในการทำงานของเจ้าหน้าที่ศุลกากร และผลกระทบต่อผู้บริโภค

พิจารณาจากปัจจัยข้างต้น ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายในการกำหนดระดับ de minimis คือ การคงระดับ de minimis ไว้ที่ระดับ 1,500 บาท เนื่องจากการลดระดับ de minimis ไม่ได้ช่วยเพิ่มรายได้ของรัฐอย่างมีนัยสำคัญ อีกทั้งยังเป็นการเพิ่มภาระให้แก่เจ้าหน้าที่ให้การตรวจเอกสาร ในการนำเข้ามากขึ้น อย่างไรก็ตาม การคงระดับ de minimis ไว้ อาจทำให้สังคมเกิดคำถามต่อบทบาทของ

ศุลกากรในการดำเนินการกับสินค้ามูลค่าต่ำที่นำเข้ามาเป็นจำนวนมาก กรมศุลกากรจึงควรมีนโยบาย เพื่อคัดกรองการนำเข้าสินค้ามูลค่าต่ำให้มีความเข้มงวดมากยิ่งขึ้น และช่วยลดผลกระทบต่อผู้ประกอบการในประเทศได้อีกทางหนึ่ง

กิตติกรรมประกาศ

รายงานการศึกษาส่วนบุคคล (IS) เรื่องการกำหนดมูลค่าขั้นต่ำ (de minimis) ในการยกเว้นภาษีอากรสำหรับสินค้านำเข้า: กรณีศึกษาและข้อเสนอแนะสำหรับประเทศไทยสำเร็จเรียบร้อยลงได้ด้วยกำลังความคิด กำลังกาย และกำลังใจ ของบุคคลต่าง ๆ มากมายที่ผู้เขียนขอนามกล่าวไว้จำนวนหนึ่ง ณ ที่นี้ ได้แก่ คณะอาจารย์ที่ปรึกษาทั้ง 3 ท่าน อันประกอบด้วย ศาสตราจารย์ ดร. พลภัทร บุราคม เอกอัครราชทูต กิตติพงษ์ ณ ระนอง และเอกอัครราชทูต สุพัตรา ศรีไมตรีพิทักษ์ ที่กรุณาให้ความรู้ให้คำปรึกษา ตลอดจนชี้แนะแนวทางต่าง ๆ แก่ผู้เขียนในการจัดทำและปรับปรุงรายงานการศึกษาส่วนบุคคลนี้ให้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น ผู้เขียนขอขอบคุณนายธีรชัย อัดนวนิช อธิบดีกรมศุลกากร และนายนิติ วิทยาเต็ม รองอธิบดีกรมศุลกากร ที่เห็นถึงความสำคัญของการศึกษาและการแสวงหาความรู้เพิ่มเติมเพื่อนำไปปรับปรุงคุณภาพการทำงานของหน่วยงาน ผู้เขียนรู้สึกขอบคุณในการสนับสนุนของท่านทั้งสองเป็นอย่างยิ่ง ผู้เขียนขอขอบคุณสถาบันการต่างประเทศเทวะวงศ์วโรปการ กระทรวงการต่างประเทศ และเจ้าหน้าที่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกท่านในการอำนวยความสะดวกในการศึกษาค้นคว้า ติดต่อประสานงาน เป็นอย่างดี ช่วยให้ผู้เขียนสามารถใช้เวลาในการศึกษาและจัดทำรายงานส่วนบุคคลได้อย่างเต็มที่ ผู้เขียนขอขอบคุณ นางสาววันวิมล พึ่งประดิษฐ์ รักษาการผู้เชี่ยวชาญด้านพิกัดศุลกากรระหว่างประเทศ กรมศุลกากร ที่ให้คำปรึกษาและอนุเคราะห์ข้อมูลเพื่อประโยชน์ของการจัดทำรายงานการศึกษาในหลักสูตรนี้ นอกจากนี้ผู้เขียนขอขอบคุณ นางสาวศรัญญา ทวีกิจอนุกุล และนางสาวชาลิสสา ตาอินทร์ นักวิชาการศุลกากรปฏิบัติการ ส่วนความร่วมมือระหว่างประเทศ กรมศุลกากร ที่ช่วยรวบรวมข้อมูลเอกสารเพื่อใช้ประกอบในการจัดทำรายงานการศึกษาส่วนบุคคล ผู้เขียนได้รับการสนับสนุนจากพี่น้องมิตรสหายหลายท่านเป็นอย่างดี ทั้งในด้านที่เกี่ยวกับการจัดทำรายงานการศึกษาส่วนบุคคลโดยตรง และในด้านการสนับสนุนและให้ความร่วมมือในการปฏิบัติงาน ผู้เขียนขอขอบคุณสำหรับมิตรภาพและน้ำใจไมตรีที่มีให้กันมาตลอด สุดท้ายนี้ผู้เขียนขอขอบคุณครอบครัวที่เป็นกำลังใจในการทำงานและการเรียนของผู้เขียนเสมอมา

สรรค์ศุภา คล้ายสุบรรณ

กันยายน 2567

สารบัญ

บทสรุปสำหรับผู้บริหาร	ง
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญ	ช
สารบัญตาราง	ฅ
บทที่ 1 บทนำ	1
1.1 ภูมิหลัง และความสำคัญของหัวข้อที่จะศึกษา	1
1.2 การวิเคราะห์ความสำคัญเชิงยุทธศาสตร์ของหน่วยงาน	4
บทที่ 2 การวิเคราะห์ประเด็นศึกษาและผลการศึกษา	7
2.1 การกำหนดประเด็นศึกษา	7
2.2 การวิเคราะห์ประเด็นศึกษา	8
2.3 สรุปผลการศึกษา	21
บทที่ 3 ข้อเสนอ	23
3.1 ข้อเสนอเชิงนโยบาย	23
3.2 ข้อเสนอเพื่อขับเคลื่อนนโยบายสู่การปฏิบัติ	27
บรรณานุกรม	29
ภาคผนวก	32
ภาคผนวก ก. The Revised Kyoto Convention: General Annex Chapter 4 Duties and Taxes	33
ภาคผนวก ข. พระราชบัญญัติพิกัดอัตราศุลกากร (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2508	40
ภาคผนวก ค. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมพระราชกำหนดพิกัดอัตราศุลกากร พ.ศ. 2530 (ฉบับที่ 6) พ.ศ. 2545	51
ภาคผนวก ง. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมพระราชกำหนดพิกัดอัตราศุลกากร พ.ศ. 2530 (ฉบับที่ 8) พ.ศ. 2557	53
ภาคผนวก จ. ประกาศกรมศุลกากร ที่ 41/2558 เรื่อง กำหนดราคาของสินค้านำเข้า ซึ่งได้รับยกเว้นอากร ตามประเภท 12 ภาค 4 แห่งพระราชกำหนด พิกัดอัตราศุลกากร พ.ศ. 2530	58

ภาคผนวก ฉ. ประกาศกรมศุลกากร ที่ 116/2567 เรื่อง กำหนดราคาของที่นำเข้า ซึ่งได้รับยกเว้นอากร ตามประเภท 12 ภาค 4 แห่งพระราชกำหนด พิกัดอัตราศุลกากร พ.ศ. 2530	59
ภาคผนวก ช. ประกาศกระทรวงการคลัง เรื่อง การยกเว้นอากรศุลกากรสำหรับ ของที่มีมูลค่าไม่เกิน 1,500 บาท	60
ประวัติผู้เขียน	61

สารบัญตาราง

ตารางที่ 1	ข้อมูลการนำเข้าสินค้าเร่งด่วนไม่เกิน 1,500 บาท ทางบก	13
ตารางที่ 2	ข้อมูลการนำเข้าสินค้าเร่งด่วนไม่เกิน 1,500 บาท ทางอากาศ	14
ตารางที่ 3	นโยบายและแนวทางการกำหนดระดับ de minimis ของต่างประเทศ	20

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ภูมิหลัง และความสำคัญของหัวข้อที่จะศึกษา

ในปัจจุบันการค้าระหว่างประเทศมีการขยายตัวอย่างรวดเร็ว การซื้อขายสินค้าข้ามพรมแดนได้รับความนิยมมากยิ่งขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งการนำเข้าสินค้าที่มีมูลค่าต่ำ (de minimis) ซึ่งเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง จากสถิติของกรมศุลกากรพบว่า การนำเข้าสินค้าที่มีมูลค่าต่ำซึ่งนำเข้าทางบก (ด้านศุลกากร) และทางอากาศ (ท่าอากาศยาน) ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 มีมูลค่า 8,900 ล้านบาท และเพิ่มขึ้นเป็น 11,940 ล้านบาท หรือร้อยละ 34 และ 17,740 ล้านบาท หรือร้อยละ 99 ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 และ พ.ศ. 2566 ตามลำดับ¹ โดยในปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 ตั้งแต่เดือนตุลาคม พ.ศ. 2566 จนถึงเดือนพฤษภาคม พ.ศ. 2567 มูลค่าการนำเข้าสินค้าที่มีมูลค่าต่ำสูงถึง 26,000 ล้านบาท

การเพิ่มขึ้นของมูลค่าการนำเข้าดังกล่าวส่งผลให้เกิดปัญหาอากรสำหรับสินค้านำเข้าที่มีมูลค่าต่ำกลายเป็นประเด็นที่มีความสำคัญอย่างยิ่ง ทั้งนี้ เพื่อรองรับสถานการณ์การขยายตัวของ การนำเข้าสินค้าที่มีมูลค่าต่ำ หน่วยงานศุลกากรจึงได้พิจารณามาตรการที่มีประสิทธิภาพในการ อำนวยความสะดวกแก่ผู้ประกอบการที่ต้องนำเข้าสินค้าและผู้บริโภค รวมถึงการลดภาระทางการ บริหารจัดการที่เกี่ยวข้องกับสินค้านำเข้า มาตรการหนึ่งที่ถูกนำมาใช้ คือ การกำหนดระดับมูลค่าขั้นต่ำ (de minimis) ซึ่งถือเป็นเครื่องมือของหน่วยงานศุลกากรที่ได้นำเกณฑ์จากองค์การศุลกากรโลก (World Customs Organization : WCO) ที่กำหนดไว้ในอนุสัญญาเกียวโต (ฉบับปรับปรุง) (Revised Kyoto Convention : RKC)² เพื่อเป็นเกณฑ์ให้แต่ละสมาชิก WCO ในการกำหนดมูลค่าของสินค้า โดยสินค้าที่มีมูลค่าต่ำกว่าเกณฑ์ที่กำหนดจะได้รับการยกเว้นอากรนำเข้า

¹ การนำเข้าสินค้ามูลค่าต่ำ กว่า 1,500 บาท เป็นสินค้าที่ได้รับการยกเว้นอากรตามภาค 4 ประเภท 12 ของ พ.ร.ก. พิกัดอัตราศุลกากร พ.ศ. 2530 และถูกจัดให้เป็นการนำเข้าแบบเร่งด่วนประเภท 2 ตามประกาศกรมศุลกากรที่ 129/2567 เรื่อง หลักเกณฑ์และการปฏิบัติพิธีการศุลกากรสำหรับการยกเว้นอากรศุลกากรสำหรับการนำเข้าของที่มีมูลค่าไม่เกิน 1,500 บาท ลงวันที่ 4 กรกฎาคม 2567 ซึ่งกำหนดให้มีการนำเข้าทางอากาศและทางบกเท่านั้น

² World Customs Organization. The Revised Kyoto Convention. [Online]. 2008. Available from: https://www.wcoomd.org/Topics/Facilitation/Instrument and Tools/Conventions/pf_revised_kyoto_conv/Kyoto_New.

“de minimis” หรือ มูลค่าขั้นต่ำ หมายถึง มูลค่าขั้นต่ำและ/หรือจำนวนอากรขั้นต่ำที่กำหนดโดยกฎหมายภายในประเทศ ซึ่งหากสินค้ามีมูลค่าต่ำกว่าเกณฑ์ดังกล่าว จะไม่มีการจัดเก็บอากร³ อย่างไรก็ตาม การกำหนดระดับมูลค่าขั้นต่ำ (de minimis) ในแต่ละประเทศอาจแตกต่างกันตามบริบททางเศรษฐกิจและสังคมของแต่ละประเทศ โดยในปัจจุบันประเทศต่าง ๆ ให้ความสนใจและมีการถกเถียงเกี่ยวกับความเหมาะสมในการกำหนดระดับ de minimis มากขึ้น ซึ่งสามารถแบ่งออกเป็นสองแนวโน้มหลัก ได้แก่

1) การกำหนดระดับ de minimis ให้สูงขึ้น จะช่วยอำนวยความสะดวกทางการค้าระหว่างประเทศ โดยผู้ประกอบการขนส่งเร่งด่วนที่ขนส่งสินค้าขนาดเล็กที่มีมูลค่าต่ำจะได้รับสิทธิประโยชน์จากพิธีการศุลกากรแบบเรียบง่าย (Simplified Procedures) ทำให้ภาระด้านเอกสารลดลง และไม่ต้องชำระอากรสำหรับสินค้าที่มีมูลค่าต่ำกว่าเกณฑ์ที่กำหนด อีกทั้งยังเป็นการลดภาระของเจ้าหน้าที่ศุลกากรในการตรวจสอบและจัดเก็บอากรจากสินค้าที่มีมูลค่าต่ำ ส่งผลให้ตรวจปล่อยสินค้าน่ารวดเร็วยิ่งขึ้น นอกจากนี้ ในด้านของผู้บริโภค ผู้บริโภคมีตัวเลือกในการบริโภคสินค้าเพิ่มมากขึ้น เพราะสามารถสั่งซื้อสินค้ามูลค่าต่ำจากต่างประเทศโดยไม่ต้องกังวลเรื่องการชำระอากร

2) การลดหรือยกเลิกระดับ de minimis จะทำให้สินค้านำเข้าที่ต้องเสียอากรมีจำนวนเพิ่มมากขึ้น ซึ่งนอกจากจะทำให้ภาครัฐสามารถจัดเก็บรายได้มากยิ่งขึ้นแล้ว ยังเป็นการยกระดับการควบคุมและตรวจสอบสินค้าจากการที่ศุลกากรต้องตรวจสอบสินค้าเพิ่มมากขึ้น นอกจากนี้ ยังเป็นการปกป้องผู้ประกอบการธุรกิจภายในประเทศ ที่ต้องแข่งขันทางด้านราคากับผู้ผลิตและส่งออกสินค้าจากต่างประเทศที่มีราคาต่ำกว่าในตลาดเดียวกัน⁴

ในบริบทของประเทศไทย ประเทศไทยเริ่มมีการกำหนดระดับ de minimis ผ่านการประกาศใช้ พระราชบัญญัติพิกัดอัตราศุลกากร (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2508⁵ ซึ่งกำหนดให้ของที่ส่งเข้ามาในราชอาณาจักรทางไปรษณีย์ แต่ละหีบห่อมีราคาไม่เกินหนึ่งร้อยบาทได้รับการยกเว้นอากร และต่อมาได้มีการขยายความครอบคลุมถึงสินค้าทุกชนิดที่มีมูลค่าการนำเข้าต่ำกว่าเกณฑ์ที่อธิบดีกรมศุลกากรประกาศกำหนด โดยมีการปรับปรุงมูลค่าขั้นต่ำของสินค้านำเข้าที่อธิบดีกรมศุลกากรกำหนดให้ได้รับ

³ World Customs Organization. De Minimis Enforcement. [Online]. 2023. Available from: https://www.wcoomd.org/-/media/wco/public/global/pdf/topics/facilitation/ressources/permanent-technical-committee/241-242/item-va_ecommerce_us.pdf?la=en.

⁴ สำนักงานที่ปรึกษาการศุลกากร ณ กรุงบรัสเซลส์. การปรับเพิ่ม de minimis สำหรับการพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์: ข้อท้าทายและข้อเสนอแนะ. [ออนไลน์]. 2563 แหล่งที่มา: http://brussels.customs.go.th/data_files/076b6e58404585a96177a4.pdf.

⁵ กรมศุลกากร. พระราชบัญญัติพิกัดอัตราศุลกากร (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2508.

การยกเว้นอากรอีกหลายครั้ง ซึ่งในปัจจุบันประเทศไทยได้กำหนดราคาขั้นต่ำของสินค้าที่นำเข้ามาแต่ละหีบห่อที่มีราคาไม่เกิน 1,500 บาท จะได้รับยกเว้นอากรศุลกากร

รัฐบาลได้ริเริ่มกำหนดนโยบายจัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่ม (Value Added Tax) สำหรับสินค้านำเข้าที่มีมูลค่าต่ำกว่า 1,500 บาท โดยบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 5 กรกฎาคม ถึง 31 ธันวาคม 2567 เพื่อแก้ไขความไม่เป็นธรรมในการแข่งขันทางการค้าระหว่างผู้นำเข้าสินค้าในประเทศที่ไม่ต้องเสียภาษีมูลค่าเพิ่มกับผู้ขายในประเทศที่ต้องเสียภาษีมูลค่าเพิ่ม และเพื่อลดผลกระทบจากการขยายตัวของพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ ทั้งนี้ การจัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มดังกล่าวในช่วงแรกนั้น จะให้อำนาจกรมศุลกากรเป็นหน่วยงานดำเนินการจัดเก็บแทนและส่งมอบให้กับกรมสรรพากร ในลักษณะเดียวกับการจัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มสำหรับสินค้าที่มีมูลค่าเกิน 1,500 บาท ที่บังคับใช้อยู่ปัจจุบัน สำหรับระยะถัดไปกรมสรรพากรจะมีการปรับปรุงประมวลรัษฎากร และหารือกับผู้ประกอบการแพลตฟอร์มจำหน่ายสินค้าออนไลน์ เพื่อดำเนินการจัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มและนำส่งให้กรมสรรพากรโดยตรง⁶ อย่างไรก็ตาม ในส่วนของอากรศุลกากรนั้น ภาครัฐยังคงมีการยกเว้นอากรสำหรับของนำเข้าที่มีมูลค่าไม่เกิน 1,500 บาท ตามประกาศกระทรวงการคลัง เรื่อง การยกเว้นอากรศุลกากรสำหรับของที่มีมูลค่าไม่เกิน 1,500 บาท⁷ ประกอบกับประกาศกรมศุลกากร ที่ 116/2567 เรื่อง กำหนดราคาของที่นำเข้า ซึ่งได้รับยกเว้นอากรตามประเภท 12 ภาค 4 แห่งพระราชกำหนดพิกัดอัตราศุลกากร พ.ศ. 2530 ลงวันที่ 19 มิถุนายน พ.ศ. 2567⁸

อาจจะกล่าวได้ว่า ประเทศไทยได้ปฏิบัติตามความตกลงระหว่างประเทศ โดยกำหนดราคาขั้นต่ำของของที่นำเข้าแต่ละราย เพื่อให้คุ้มค่ากับการจัดเก็บอากร อย่างไรก็ตาม ข้อกำหนดยกเว้นอากรสำหรับของนำเข้าที่มีมูลค่าไม่เกิน 1,500 บาท มีการประกาศใช้มาเป็นระยะเวลาเกือบทศวรรษ นับตั้งแต่ประกาศกรมศุลกากร ที่ 41/2558 เรื่อง กำหนดราคาของที่นำเข้า ซึ่งได้รับยกเว้นอากรตามประเภท 12 ภาค 4 แห่งพระราชกำหนดพิกัดอัตราศุลกากร พ.ศ. 2530 ลงวันที่ 3 มีนาคม พ.ศ. 2558⁹ จึงเป็นข้อสังเกตว่า ประเทศไทยควรมีการพิจารณาทบทวนหรือปรับปรุงเกณฑ์มูลค่าขั้นต่ำ หรือ de minimis ในการจัดเก็บอากร เพื่อให้สอดคล้องกับบริบทของการค้าระหว่างประเทศในปัจจุบันหรือไม่

⁶ กรุงเทพมหานคร, 'พาณิชย์'ขง'คลัง'แก้ปมสินค้าจีน รื้อเกณฑ์ยกเว้นภาษีมูลค่าเพิ่ม, [ออนไลน์], 2567, แหล่งที่มา: <https://www.bangkokbiznews.com/business/economic/1113068>.

⁷ กระทรวงการคลัง, ประกาศกระทรวงการคลัง เรื่อง การยกเว้นอากรศุลกากรสำหรับของที่มีมูลค่าไม่เกิน 1,500 บาท.

⁸ กรมศุลกากร, ประกาศกรมศุลกากร ที่ 116/2567 เรื่อง กำหนดราคาของที่นำเข้า ซึ่งได้รับยกเว้นอากรตามประเภท 12 ภาค 4 แห่งพระราชกำหนดพิกัดอัตราศุลกากร พ.ศ. 2530.

⁹ กรมศุลกากร, ประกาศกรมศุลกากร ที่ 41/2558 เรื่อง กำหนดราคาของที่นำเข้า ซึ่งได้รับยกเว้นอากรตามประเภท 12 ภาค 4 แห่งพระราชกำหนดพิกัดอัตราศุลกากร พ.ศ. 2530.

1.2 การวิเคราะห์ความสำคัญเชิงยุทธศาสตร์ของหน่วยงาน

กรมศุลกากรได้ดำเนินการตามแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. 2566-2580) ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม โดยกำหนดยุทธศาสตร์กรมศุลกากรและแผนปฏิบัติการระยะ 5 ปี (พ.ศ. 2566-2570) เพื่อช่วยผลักดันการดำเนินงานของกรมศุลกากรเป็นไปตามเป้าหมายของแผนแม่บทดังกล่าว ซึ่งสามารถแบ่งยุทธศาสตร์ออกเป็น 5 เรื่อง คือ¹⁰

1) พัฒนาระบบงานทางศุลกากรเพื่ออำนวยความสะดวกทางการค้าและระบบโลจิสติกส์

2) พัฒนามาตรการทางศุลกากรและข้อมูลการค้าระหว่างประเทศเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจและเชื่อมโยงการค้าโลก

3) พัฒนาระบบควบคุมทางศุลกากรให้มีประสิทธิภาพและเชื่อมโยงกัน

4) เพิ่มประสิทธิภาพและประสิทธิผลการจัดเก็บภาษีอากรโดยยึดหลักธรรมาภิบาล

5) พัฒนาสมรรถนะบุคลากร นวัตกรรม และการบริหารจัดการองค์กรสู่ยุคดิจิทัล

การวิเคราะห์การกำหนดระดับ de minimis ในการยกเว้นอากรสำหรับสินค้านำเข้ามูลค่าต่ำ มีความสอดคล้องกับแผนยุทธศาสตร์ของกรมศุลกากร ในเรื่องที่ 1 การพัฒนาระบบงานทางศุลกากรเพื่ออำนวยความสะดวกทางการค้าและระบบโลจิสติกส์ เพื่อให้บริการศุลกากรมีความสะดวกรวดเร็วและทันสมัย ให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงการค้าโลก และเรื่องที่ 4 การเพิ่มประสิทธิภาพและประสิทธิผลการจัดเก็บภาษีอากรโดยยึดหลักธรรมาภิบาล เพื่อให้การจัดเก็บภาษีอากรเป็นไปตามเป้าหมาย ถูกต้องและเป็นธรรมแก่ผู้เสียภาษีอากร¹¹

สำหรับประเด็นยุทธศาสตร์กรมศุลกากรในเรื่องที่ 1 การพัฒนาระบบงานทางศุลกากรเพื่ออำนวยความสะดวกทางการค้าและระบบโลจิสติกส์ การวิเคราะห์การกำหนดระดับ de minimis ในการยกเว้นอากรสำหรับสินค้านำเข้ามูลค่าต่ำเป็นการดำเนินงานเพื่อการอำนวยความสะดวกทางการค้าและพัฒนาระบบโลจิสติกส์ และยังเป็นการทำงานตามแนวทางของความตกลงว่าด้วยการอำนวยความสะดวกทางการค้าขององค์การการค้าโลก (WTO Trade Facilitation Agreement) และอนุสัญญาระหว่างประเทศว่าด้วยพิธีการศุลกากรที่เรียบง่ายและสอดคล้องกัน (The International Convention on the Simplification and Harmonization of Customs Procedures) หรืออนุสัญญา

¹⁰ กรมศุลกากร, ยุทธศาสตร์กรมศุลกากร, [ออนไลน์], 2567, แหล่งที่มา: https://www.customs.go.th/content_with_menu1.php?top_menu=menu_about&left_menu=menu_about_160421_02_160421_01&ini_menu=menu_about_160421_02&ini_content=vision_mission_strategy&lang=th&root_left_menu=menu_about_160421_02&left_menu=menu_about_160421_02_160421_01 [18 กรกฎาคม 2567].

¹¹ กองยุทธศาสตร์และแผนงาน กรมศุลกากร, แผนปฏิบัติการรายปี (พ.ศ. 2567) กรมศุลกากร, [ออนไลน์], 2567, แหล่งที่มา: https://www.customs.go.th/data_files/430272b5b4f1623822a66f4fe73fe59c.pdf .

เกียวโตฉบับแก้ไข (Revised Kyoto Convention: RKC) ซึ่งมุ่งหวังให้สมาชิกมีการปรับปรุงกฎระเบียบและขั้นตอนภายในประเทศของตน เพื่อลดขั้นตอนและเวลาการดำเนินพิธีการทางศุลกากรและระเบียบที่เกี่ยวข้องกับการค้าระหว่างประเทศ ให้เกิดความคล่องตัว ความชัดเจน ความโปร่งใส และเพื่อให้กระบวนการที่เกี่ยวข้องเป็นไปในทิศทางเดียวกัน ภายใต้บริบททางการค้าที่มุ่งเน้นความร่วมมือบนฐานการอำนวยความสะดวกทั้งทางการค้าและการค้าเสรีที่นำไปสู่การยกเว้นอากรหรือลดอัตราอากรของการนำเข้าสินค้าจากประเทศคู่สัญญาทั้งภายในภูมิภาคและความร่วมมือกับกลุ่มประเทศนอกภูมิภาค

ทั้งนี้ ยุทธศาสตร์กรมศุลกากร เรื่องที่ 1 มีค่าเป้าหมายและตัวชี้วัด อาทิ การระดับความพึงพอใจของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ดังนั้น การวิเคราะห์การกำหนดระดับ de minimis ในการยกเว้นอากรสำหรับสินค้านำเข้ามูลค่าต่ำของประเทศไทย ควรมีการวัดระดับความพึงพอใจจากทั้งผู้ประกอบการในไทย ผู้บริโภคที่สั่งซื้อสินค้าจากต่างประเทศ และเจ้าหน้าที่ศุลกากร เพื่อมาประกอบการพิจารณาว่าประเทศไทยควรมีการพิจารณาทบทวนหรือปรับปรุงเกณฑ์มูลค่าขั้นต่ำเพื่อให้สอดคล้องกับบริบทของการค้าระหว่างประเทศในปัจจุบันที่มุ่งเน้นการอำนวยความสะดวกทางการค้าหรือไม่

สำหรับประเด็นยุทธศาสตร์กรมศุลกากรเรื่องที่ 4 การเพิ่มประสิทธิภาพและประสิทธิผลการจัดเก็บภาษีอากรโดยยึดหลักธรรมาภิบาลนั้น เนื่องจากกรมศุลกากรซึ่งเป็นหน่วยงานหน้าด่านในการตรวจสอบสินค้านำเข้าและส่งออก และยังมีภารกิจหลักในการจัดเก็บรายได้ การวิเคราะห์การกำหนดระดับ de minimis ในการยกเว้นอากรสำหรับสินค้านำเข้ามูลค่าขั้นต่ำ จึงเป็นการดำเนินงานเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและประสิทธิผลการจัดเก็บภาษีอากรโดยยึดหลักธรรมาภิบาล นอกจากนี้การกำหนดระดับ de minimis ที่เหมาะสมจะช่วยสร้างความเป็นธรรมระหว่างผู้นำเข้าสินค้า และผู้ผลิตสินค้าในประเทศซึ่งขายสินค้าในตลาดเดียวกัน โดยลดความได้เปรียบทางด้านราคาจากผู้นำเข้าสินค้ามูลค่าต่ำที่ไม่ต้องชำระภาษีอากร

ทั้งนี้ ยุทธศาสตร์กรมศุลกากร เรื่องที่ 4 มีค่าเป้าหมายและตัวชี้วัด อาทิ จำนวนรายได้ศุลกากรสามารถจัดเก็บได้ตามเป้าหมาย ดังนั้น การวิเคราะห์การกำหนดระดับ de minimis ควรพิจารณาในประเด็นการเพิ่มประสิทธิภาพและประสิทธิผลการจัดเก็บภาษีอากรร่วมด้วย เนื่องจาก การอำนวยความสะดวกทางการค้า โดยเฉพาะอย่างยิ่งการยกเว้นอากรหรือลดอัตราอากรของการนำเข้าสินค้าจากต่างประเทศ อาจส่งผลต่อการจัดเก็บภาษีของกรมศุลกากร

นอกจากนี้ การกำหนดระดับ de minimis ยังมีความสอดคล้องกับตัวชี้วัดด้านศุลกากรระดับสากลในด้านเศรษฐกิจ เนื่องจากการเติบโตของการพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว ทำให้หน่วยงานต่าง ๆ ต้องตระหนักถึงความท้าทายใหม่จากการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น หลายประเทศได้ทบทวนกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ระหว่างประเทศเพื่อให้เกิดความเหมาะสม

กับสถานการณ์ในปัจจุบัน องค์การศุลกากรโลกเองก็ได้มีการประกาศ Guideline Principles for Cross Border e-Commerce เพื่อส่งเสริมให้เกิดการอำนวยความสะดวก ความมั่นคง และความปลอดภัยในการจัดเก็บรายได้ ดังนั้น การกำหนดระดับ de minimis ที่เหมาะสมจำเป็นต้องพิจารณาประเด็นที่เกี่ยวข้องอย่างละเอียดครบถ้วน เพื่อลดผลกระทบทางลบที่อาจเกิดขึ้น

บทที่ 2

การวิเคราะห์ประเด็นศึกษาและผลการศึกษา

2.1 การกำหนดประเด็นศึกษา

การกำหนดระดับ de minimis มีความสำคัญต่อการบริหารจัดการภาษีและการแข่งขันทางการค้าระหว่างประเทศ เนื่องจากนโยบายและแนวทางสำหรับการกำหนดระดับ de minimis ที่เหมาะสมในการยกเว้นภาษีอากรแก่สินค้านำเข้าที่มีมูลค่าต่ำนั้นมีความสำคัญและส่งผลกระทบต่อ การขยายตัวของพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์

การศึกษานี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษานโยบายและแนวทางการกำหนด de minimis ในการยกเว้นภาษีอากรสำหรับสินค้านำเข้าที่มีมูลค่าต่ำของต่างประเทศ เพื่อนำมาวิเคราะห์และเสนอแนะแนวทางในการกำหนด de minimis ที่เหมาะสมสำหรับประเทศไทย โดยได้กำหนดขอบเขตในการศึกษาให้ครอบคลุมนโยบายและแนวทางการกำหนด de minimis ทั้งในการกำหนดระดับ de minimis ให้สูงขึ้น และการลดหรือยกเลิกระดับ de minimis ซึ่งศึกษารณีของสหรัฐอเมริกา สาธารณรัฐอินโดนีเซีย และสาธารณรัฐประชาชนจีน

การศึกษานี้ได้กำหนดประเด็นในการศึกษาเกี่ยวกับนโยบายและแนวทางในการกำหนดระดับ de minimis ของต่างประเทศว่ามีลักษณะอย่างไร และส่งผลกระทบต่อการค้าและเศรษฐกิจของประเทศไทยนั้น ๆ อย่างไร รวมถึงการพิจารณาบริบทของประเทศไทยว่าควรมีแนวทางในการกำหนด de minimis ในการยกเว้นภาษีอากรแก่สินค้านำเข้าที่มีมูลค่าต่ำอย่างไร โดยจะทำการศึกษาเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ซึ่งข้อมูลหลักในการศึกษานำมาจากเอกสารหรือการวิจัยเชิงเอกสาร (Documentary research) โดยครอบคลุมการศึกษาเกี่ยวกับนโยบายและแนวทางการกำหนด de minimis ของต่างประเทศ ได้แก่ สหรัฐอเมริกา สาธารณรัฐอินโดนีเซีย และสาธารณรัฐประชาชนจีน ซึ่งมีความแตกต่างกันในแนวทางการกำหนด de minimis อย่างชัดเจน ประกอบกับการรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับนโยบายและแนวทางการกำหนด de minimis จากแหล่งข้อมูลอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง เช่น รายงานขององค์การศุลกากรโลก เอกสารทางวิชาการ งานวิจัย และข้อกฎหมายและระเบียบปฏิบัติที่เกี่ยวข้อง แล้วทำการวิเคราะห์เนื้อหาของเอกสารและข้อมูล (Data Analysis) เกี่ยวกับแนวทางและรูปแบบในการกำหนด de minimis ของต่างประเทศว่ามีลักษณะอย่างไร และแนวทางเหล่านี้มีผลกระทบต่อการค้าและเศรษฐกิจของประเทศไทยนั้น ๆ อย่างไร จากนั้นเปรียบเทียบข้อมูลดังกล่าวกับบริบทของประเทศไทย แล้วสรุปผลการศึกษาและเสนอแนะ

แนวทางของการกำหนดระดับ de minimis ที่เหมาะสมสำหรับประเทศไทยว่าควรมีลักษณะอย่างไร เพื่อให้สอดคล้องกับบริบทในปัจจุบัน

2.2 การวิเคราะห์ประเด็นศึกษา

ในการวิเคราะห์ประเด็นศึกษาว่าประเทศไทยควรมีนโยบายในการกำหนดระดับ de minimis อย่างไร ผู้เขียนจะนำแนวคิดและหลักการที่เกี่ยวข้องกับการกำหนดระดับ de minimis ความตกลงและความร่วมมือระหว่างประเทศทางศุลกากรซึ่งประเทศไทยได้ลงนามผูกพันให้มีการกำหนดระดับ de minimis การกำหนดระดับ de minimis ของประเทศไทยในอดีต ประกอบกับกรณีศึกษาในการกำหนดระดับ de minimis ของต่างประเทศมาประกอบการวิเคราะห์ โดยมีรายละเอียด ดังนี้

2.2.1 แนวคิดและหลักการเปรียบเทียบระดับ de minimis

การศึกษาเปรียบเทียบระดับ de minimis ในตลาดพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ (e-Commerce) หลักทั่วโลก พบว่าแนวทางการกำหนดระดับ de minimis แบ่งได้เป็นสามแนวทาง คือ แนวทางปกป้องตลาดภายในประเทศ แนวทางการแข่งขัน และแนวทางคงที่ โดยมีรายละเอียดดังนี้

1) แนวทางปกป้องตลาดภายในประเทศ (Protectionist) การพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ส่งผลกระทบต่อตลาดภายในประเทศได้ เนื่องจากสินค้าราคาถูกจากต่างประเทศและตัวเลือกในการจัดส่งที่หลากหลาย ส่งผลให้ผู้บริโภคหันไปซื้อสินค้าจากต่างประเทศมากขึ้น โดยเครื่องมือที่รัฐนำมาใช้ คือ การกำหนดระดับ de minimis ตัวอย่างเช่น ในแคนาดา ระดับ de minimis ถูกตั้งไว้ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2523 ที่ 20 ดอลลาร์แคนาดา เพื่อปกป้องอุตสาหกรรมในประเทศ แม้ว่ากำหนดระดับ de minimis ของแคนาดาจะได้รับความนิยมนจากผู้ผลิตในประเทศ แต่ในช่วงเวลาที่ผ่านมาได้กลายเป็นอุปสรรคสำคัญในกลุ่มการค้า NAFTA และไม่เป็นที่นิยมของผู้ซื้อของออนไลน์ชาวแคนาดา ผลการสำรวจของแคนาดาพบว่าร้อยละ 76 ของชาวแคนาดาต้องการให้กำหนดระดับ de minimis ที่ 200 ดอลลาร์แคนาดา ซึ่งยังต่ำกว่าประเทศเพื่อนบ้านอย่างสหรัฐอเมริกา ที่กำหนดไว้ 800 ดอลลาร์สหรัฐ

2) แนวทางในการแข่งขัน (Competitive) ของรัฐบาลบางประเทศที่มุ่งเน้นการเปิดช่องทางทั้งภายในประเทศและการค้าข้ามพรมแดนเพื่อกระตุ้นเศรษฐกิจ โดยการกำหนดเกณฑ์มูลค่าขั้นต่ำที่สูงสามารถกระตุ้นการนำเข้าและการบริโภคในประเทศได้ เนื่องจากการลดต้นทุนการนำเข้าสำหรับสินค้าขนาดเล็กหรือสินค้าที่มีมูลค่าต่ำกว่าที่กำหนด จะช่วยให้ผู้ประกอบการสามารถนำเข้าสินค้าขนาดเล็กหรือสินค้าที่มีมูลค่าต่ำได้โดยไม่ต้องเสียภาษีหรือค่าใช้จ่ายเพิ่มเติม ซึ่งจะทำให้สินค้าบางประเภทมีราคาต่ำลงและสามารถแข่งขันกับสินค้าที่นำเข้าจากต่างประเทศได้มากขึ้น นอกจากนี้เมื่อสินค้าที่นำเข้ามาามีราคาถูกลงเนื่องจากการไม่ต้องเสียภาษีหรือค่าใช้จ่ายเพิ่มเติม ผู้บริโภคจะมี

โอกาสในการซื้อสินค้านั้นมากขึ้น การเปิดโอกาสให้มีการนำเข้าสินค้ามากขึ้น โดยเฉพาะสินค้าที่มีมูลค่าไม่สูง จะช่วยเพิ่มความหลากหลายของสินค้าในตลาด และทำให้ผู้บริโภคมีตัวเลือกที่หลากหลายมากขึ้น

3) แนวทางคงที่ (Stationary) ซึ่งสามารถแบ่งออกเป็นสองกลุ่มหลัก ได้แก่

3.1) ความสัมพันธ์ระหว่าง e-Commerce กับระบบจัดเก็บภาษีที่มีการพัฒนา เช่น ญี่ปุ่นที่ตระหนักถึงผลกระทบจากการค้าขายออนไลน์ข้ามพรมแดน แต่ญี่ปุ่นยังคงสนับสนุนการนำเข้าระหว่างประเทศผ่านกระบวนการศุลกากรที่เรียบง่าย โดยญี่ปุ่นยังคงกำหนดระดับ de minimis ที่ต่ำกว่าระดับ de minimis ประเทศอื่น ๆ เช่น สาธารณรัฐเกาหลี และสหรัฐอเมริกาหรือเอมิเรตส์ อีกทั้งยังสนับสนุน e-Commerce โดยการขยายข้อตกลงการค้ากับตลาดประเทศ ต้นกำเนิดสินค้าหรือเพื่อนบ้านในภูมิภาค

3.2) ความสัมพันธ์ระหว่าง e-Commerce กับระบบจัดเก็บภาษีที่ยังไม่พัฒนา โดยบางประเทศยังไม่สามารถปรับระบบภาษีให้สอดคล้องกับการเติบโตของการค้าปลีกออนไลน์ เช่น สหภาพยุโรปยอมรับว่าขีดจำกัด de minimis ที่กำหนดไว้ 22 ยูโรนั้น มีความล้าสมัยเนื่องจากถูกตั้งขึ้นก่อนการค้าขายสินค้าออนไลน์จะกลายเป็นปัจจัยสำคัญทางเศรษฐกิจ ประเทศที่ยังไม่ปรับเปลี่ยนการจัดระเบียบภาษีให้เข้ากับกระแส e-Commerce ที่ทันสมัยอาจจะต้องรอดูผลกระทบของนโยบายที่เพิ่งนำมาใช้ก่อนที่จะปรับปรุงโครงสร้างภาษีอย่างเหมาะสม¹²

2.2.2 The International Convention on the Simplification and Harmonization of Customs Procedures

The International Convention on the Simplification and Harmonization of Customs Procedures: Kyoto Convention¹³ จัดทำขึ้นเมื่อปี พ.ศ. 2516 ต่อมาได้มีการแก้ไขอนุสัญญาฯ ดังกล่าว ในปี พ.ศ. 2542 โดยอนุสัญญาระหว่างประเทศว่าด้วยพิธีการศุลกากรที่เรียบง่ายและสอดคล้องกัน (ฉบับปรับปรุง) หรืออนุสัญญาเกียวโตฉบับปรับปรุง (Revised Kyoto Convention: RKC) มีผลบังคับใช้ตั้งแต่ปี 2549 เป็นต้นมา

¹² GEODIS, *De Minimis Tax Thresholds and Cross-Border E-commerce*, [Online], 2023, Available from: <https://geodis.com/cn/en/blog/customs/de-minimis-tax-thresholds-and-cross-border-e-commerce>.

¹³ คือ อนุสัญญาที่ทำขึ้นเพื่อปรับปรุงพิธีการและวิธีปฏิบัติทางศุลกากรของประเทศต่าง ๆ ที่อาจเป็นอุปสรรคต่อการค้าและการซื้อขายแลกเปลี่ยนระหว่างประเทศให้ง่าย สอดคล้องกัน และทันสมัย และเพื่อตอบสนองต่อความต้องการของการค้าระหว่างประเทศ และศุลกากรในการอำนวยความสะดวกทางการค้าที่ต้องการลดอุปสรรคทางการค้าที่มีใช้ภาษีศุลกากร

ประเทศไทยได้ยื่นภาคยานุวัติสารเข้าเป็นภาคีอนุสัญญาเกี่ยวโตฉบับปรับปรุง (Revised Kyoto Convention: RKC) เมื่อวันที่ 12 มิถุนายน 2558 ในระหว่างการประชุมใหญ่ของ คณะมนตรีความร่วมมือทางศุลกากร (Customs Co-operation Council Sessions) ประจำปี 2558 ขององค์การศุลกากรโลก (World Customs Organization: WCO) ณ กรุงบรัสเซลส์ เบลเยียม¹⁴

อนุสัญญาเกี่ยวโตฉบับปรับปรุง (Revised Kyoto Convention: RKC) ได้รับการยอมรับในฐานะพิมพ์เขียวสำหรับพิธีการศุลกากรสมัยใหม่ที่มีประสิทธิภาพในศตวรรษที่ 21 ด้วยการปรับปรุงพิธีการและวิธีปฏิบัติทางศุลกากรของประเทศต่าง ๆ ที่อาจเป็นอุปสรรคต่อการค้า และการแลกเปลี่ยนระหว่างประเทศให้ง่าย สอดคล้องกัน และทันสมัยอย่างต่อเนื่อง โดยกำหนดให้มี มาตรฐานที่เหมาะสมในการควบคุมทางศุลกากรและมีการนำเทคนิคที่ทันสมัยมาใช้ในการควบคุมและ อำนวยความสะดวกทางการค้า

อนุสัญญาเกี่ยวโตฉบับปรับปรุง ประกอบด้วย 3 ส่วน ได้แก่

1) ตัวบทอนุสัญญา (Body of the Convention) เป็นบทบัญญัติขั้นพื้นฐานที่ สะท้อนให้เห็นวัตถุประสงค์และหลักการของอนุสัญญา

2) ภาคผนวกทั่วไป (General Annex) เป็นบทบัญญัติที่สะท้อนให้เห็นถึงหน้าที่หลัก ของศุลกากรตามที่กำหนดไว้ในมาตรฐาน (Standard) และมาตรฐานช่วงปรับเปลี่ยน (Transitional Standard) ซึ่งมีฐานะทางกฎหมายเท่ากัน การนำมาตรฐานและมาตรฐานช่วงปรับเปลี่ยนไปใช้ถือว่าเป็น สิ่งจำเป็นในการปรับพิธีการศุลกากรและวิธีปฏิบัติที่เกี่ยวข้องให้ง่ายและสอดคล้องกัน ความแตกต่างระหว่างมาตรฐานและมาตรฐานช่วงปรับเปลี่ยน คือ มาตรฐานช่วงปรับเปลี่ยนจะมี ระยะเวลาในการนำไปปฏิบัติที่ยาวกว่า โดยมาตรฐานจะต้องนำไปปฏิบัติภายใน 36 เดือน ขณะที่ มาตรฐานช่วงปรับเปลี่ยนจะต้องนำไปปฏิบัติภายใน 60 เดือน

3) ภาคผนวกเฉพาะ (Specific Annexes) เป็นบทบัญญัติเกี่ยวกับพิธีการศุลกากร เฉพาะด้าน ดังนั้น ในแต่ละภาคผนวกเฉพาะและบทในภาคผนวกจะเกี่ยวข้องกับวิธีปฏิบัติและพิธีการ ศุลกากรเฉพาะเรื่อง

ทั้งนี้ ภาคผนวกทั่วไปจะมีผลผูกพันประเทศภาคีทุกราย แต่สำหรับภาคผนวกเฉพาะ ประเทศภาคีอาจเลือกรับหรือไม่รับก็ได้

อนุสัญญาเกี่ยวโตฉบับปรับปรุง (RKC) มีข้อกำหนดเรื่อง de minimis หรือ มูลค่า ขั้นต่ำ ในภาคผนวกทั่วไป (General Annex) ในบทที่ 4 ภาษีอากร (Chapter 4: Duties and Taxes) มาตรฐานช่วงปรับเปลี่ยน (Transitional Standard) ข้อ 4.13 ระบุว่า “กฎหมายภายในประเทศควร

¹⁴ กลุ่มสารนิเทศการคลัง สำนักงานปลัดกระทรวงการคลัง, ประเทศไทยเข้าเป็นภาคีอนุสัญญาเกี่ยวโต (ฉบับแก้ไข) อันดับที่ 100 อย่างเป็นทางการ, [ออนไลน์], 2558, แหล่งที่มา: <https://www.ryt9.com/s/govh/2185356>.

กำหนดมูลค่าขั้นต่ำ และ/หรือ ค่าภาษีและอากรขั้นต่ำ เพื่อยกเว้นภาษีแก่สินค้าที่มีมูลค่าต่ำกว่ามูลค่าขั้นต่ำหรือค่าภาษีและอากรขั้นต่ำนั้น” กฎหมายแห่งชาติต้องกำหนดมูลค่าขั้นต่ำและ/หรือจำนวนภาษีอากรขั้นต่ำ ซึ่งจะไม่มีการเรียกเก็บภาษี

นอกจากนี้ องค์การศุลกากรโลก ยังได้กล่าวถึง de minimis หรือ มูลค่าขั้นต่ำใน WCO Guidelines to the Revised Kyoto Convention เกี่ยวกับ Transitional Standard 4.13 ดังกล่าวว่า “ไม่ควรกำหนดให้จัดเก็บและชำระภาษีอากรที่มีมูลค่าเล็กน้อยที่จะก่อให้เกิดภาระงานเอกสารที่มีต้นทุนสูงต่อทั้งศุลกากรและผู้นำเข้า/ส่งออก โดยศุลกากรต้องบัญญัติและกำหนดจำนวนขั้นต่ำในกฎหมายภายในประเทศเพื่อยกเว้นภาษีและอากร”¹⁵

การเข้าเป็นภาคีสัญญาเกี่ยวโตฉบับปรับปรุงนี้ส่งผลให้ประเทศไทยต้องมีการกำหนดระดับ de minimis เพื่อยกเว้นอากรให้แก่สินค้านำเข้าซึ่งมีมูลค่าต่ำ

2.2.3 พัฒนาการในการกำหนด de minimis ของประเทศไทย

ก่อนจะทำความเข้าใจกับนโยบายและแนวทางการกำหนดระดับมูลค่าขั้นต่ำ (de minimis) ในการยกเว้นภาษีอากรสำหรับสินค้านำเข้าที่มีมูลค่าต่ำกว่าจากต่างประเทศ จำเป็นต้องพิจารณาโยบายและการกำหนดระดับ de minimis ของประเทศไทยตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบันเพื่อให้เข้าใจบริบทของประเทศไทยอย่างถูกต้อง โดยประเทศไทยได้ริเริ่มการกำหนดระดับ de minimis หรือมูลค่าขั้นต่ำ ผ่านการประกาศใช้พระราชบัญญัติพิกัดอัตราศุลกากร (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2508¹⁶ ซึ่งกำหนดให้ของที่ส่งเข้ามาในราชอาณาจักรทางไปรษณีย์ ซึ่งแต่ละหีบห่อมีราคาไม่เกินหนึ่งร้อยบาท ได้รับการยกเว้นอากร

พระราชบัญญัติพิกัดอัตราศุลกากรนี้ได้รับการแก้ไขเพิ่มเติมหลายครั้ง รวมถึงการออกพระราชกำหนดพิกัดอัตราศุลกากร พ.ศ. 2530 ที่มีบทบัญญัติในบัญชีท้ายพระราชกำหนดฯ ดังกล่าว ในภาค 4 ของที่ได้รับยกเว้นอากร ในประเภท 12 ซึ่งกำหนดให้ของที่ส่งเข้ามาทางไปรษณีย์ ที่มีมูลค่าไม่เกินห้าร้อยบาทต่อหีบห่อ ได้รับการยกเว้นอากร ซึ่งต่อมาได้มีการออกพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมพระราชกำหนดพิกัดอัตราศุลกากร พ.ศ. 2530 จำนวน 2 ครั้ง ดังนี้

¹⁵ สำนักงานที่ปรึกษาการศุลกากร ณ กรุงบรัสเซลส์, แนวโน้มในปัจจุบันของการกำหนดเกณฑ์ de minimis สำหรับการพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์, [ออนไลน์], 2566, แหล่งที่มา: https://brussels.customs.go.th/data_files/08a432c6e91c3c8c8191cc.pdf.

¹⁶ การกำหนดระดับ de minimis ในระยะนี้เป็นกรกำหนดมูลค่าขั้นต่ำสำหรับของที่นำเข้าทางไปรษณีย์เท่านั้น และเมื่อไทยได้ลงนามเป็นภาคี Revised Kyoto Convention ในปี พ.ศ. 2558 จึงได้มีการแก้ไขให้มีการกำหนดระดับ de minimis แก่ของที่นำเข้าเป็นการทั่วไป

1) พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมพระราชกำหนดพิกัดอัตราศุลกากร พ.ศ. 2530 (ฉบับที่ 6) พ.ศ. 2545 แก้ไขเพิ่มเติมความในช่องรายการของประเภท 12 เป็น ของที่นำเข้าโดยทางไปรษณีย์ซึ่งแต่ละหีบห่อมีราคาไม่เกินหนึ่งพันบาท หรือของที่นำเข้าทางสนามบินศุลกากรซึ่งแต่ละรายมีราคาไม่เกินหนึ่งพันบาท ได้รับการยกเว้นอากร โดยเหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ เนื่องจากเศรษฐกิจได้เปลี่ยนแปลงไปเป็นอย่างมาก ทำให้มูลค่าของนำเข้าดังกล่าวไม่คุ้มกับค่าใช้จ่ายในการจัดเก็บภาษีอากร จึงแก้ไขเพิ่มเติมเพื่อเพิ่มมูลค่าของของที่นำเข้าโดยทางไปรษณีย์ที่ได้รับยกเว้นอากรให้สูงขึ้น นอกจากนั้นของที่นำเข้าทางสนามบินศุลกากรซึ่งมีลักษณะเป็นการนำของเข้าโดยเร่งด่วนและมีการดำเนินการในลักษณะเดียวกันกับการนำของเข้าโดยทางไปรษณีย์ ที่ยังไม่มี การกำหนดให้เป็นของที่ได้รับยกเว้นอากร จึงกำหนดให้ของที่นำเข้าทางสนามบินศุลกากร เป็นของที่ได้รับยกเว้นอากรเช่นเดียวกับของที่นำเข้าโดยทางไปรษณีย์ เพื่อให้เกิดความเป็นธรรมแก่ผู้นำเข้าทั้งสองกรณี¹⁷

2) พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมพระราชกำหนดพิกัดอัตราศุลกากร พ.ศ. 2530 (ฉบับที่ 8) พ.ศ. 2557 แก้ไขเพิ่มเติมความของของประเภท 12 เป็นของที่นำเข้าซึ่งแต่ละรายมีราคาไม่เกินที่อธิบดีกรมศุลกากรประกาศกำหนดด้วยความเห็นชอบของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง โดยเหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ เพื่อก่อให้เกิดความเป็นธรรมและมีความยืดหยุ่นมากขึ้นในการจัดเก็บอากรศุลกากรสำหรับของที่มีมูลค่าเล็กน้อย และให้การยกเว้นภาษีอากรมีความครอบคลุมถึงสินค้าที่นำเข้าทุกชนิดที่มีมูลค่าต่ำกว่าที่อธิบดีกำหนด ซึ่งภายหลังการประกาศใช้พระราชกำหนดดังกล่าว กรมศุลกากรได้มีการออกประกาศกรมศุลกากรเพื่อกำหนดราคาของที่นำเข้า ซึ่งได้รับยกเว้นอากรตามภาค 4 ประเภท 12 จำนวน 2 ครั้ง ดังนี้

2.1) ประกาศกรมศุลกากรที่ 41/2558 เรื่อง กำหนดราคาของที่นำเข้า ซึ่งได้รับยกเว้นอากรตามประเภท 12 ภาค 4 แห่งพระราชกำหนดพิกัดอัตราศุลกากร พ.ศ. 2530 ลงวันที่ 3 มีนาคม พ.ศ. 2558 ซึ่งกำหนดให้ของที่นำเข้าแต่ละรายที่มีราคาไม่เกิน 1,500 บาท ได้รับยกเว้นอากร

2.2) ประกาศกรมศุลกากรที่ 191/2561 เรื่องหลักเกณฑ์ของนำเข้าที่ได้รับยกเว้นอากรตามประเภท 12 ภาค 4 แห่งพระราชกำหนดพิกัดอัตราศุลกากร พ.ศ. 2530 ลงวันที่ 31 กรกฎาคม พ.ศ. 2561 ซึ่งยังคงกำหนดให้ของที่นำเข้าแต่ละรายที่มีราคาไม่เกิน 1,500 บาท ได้รับยกเว้นอากร เช่นเดียวกัน แต่เป็นการออกประกาศกรมศุลกากรใหม่เนื่องจากมีการประกาศใช้พระราชบัญญัติศุลกากรฉบับใหม่ คือ พระราชบัญญัติกรมศุลกากร พ.ศ. 2560¹⁸

¹⁷ กรมศุลกากร, พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมพระราชกำหนดพิกัดอัตราศุลกากร พ.ศ. 2530 (ฉบับที่ 6) พ.ศ. 2545.

¹⁸ กรมศุลกากร, พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมพระราชกำหนดพิกัดอัตราศุลกากร พ.ศ. 2530 (ฉบับที่ 8) พ.ศ. 2557.

อย่างไรก็ดี ในปัจจุบัน รัฐบาลได้ให้ความสำคัญต่อการเจริญเติบโตทางค้าและเศรษฐกิจของประเทศ เพื่อแก้ไขความไม่เป็นธรรมในการแข่งขันทางการค้าระหว่างผู้ขายในประเทศที่ไม่ต้องเสียภาษีมูลค่าเพิ่มกับผู้ขายในประเทศที่ต้องเสียภาษีมูลค่าเพิ่ม และเพื่อลดผลกระทบจากการขยายตัวของพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ รัฐบาลจึงกำหนดนโยบายให้มีการจัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่ม (VAT) สำหรับสินค้านำเข้าที่มีมูลค่าต่ำกว่า 1,500 บาท โดยบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 5 กรกฎาคม ถึง 31 ธันวาคม 2567 ทั้งนี้ การจัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มดังกล่าวในช่วงแรกนั้นจะทำให้อำนาจกรมศุลกากรดำเนินการจัดเก็บและส่งมอบให้กรมสรรพากร ในลักษณะเดียวกับการจัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มสำหรับสินค้าที่มีมูลค่าเกิน 1,500 บาท สำหรับระยะถัดไป กรมสรรพากรจะดำเนินการปรับปรุงประมวลรัษฎากรและหารือกับผู้ประกอบการแพลตฟอร์มจำหน่ายสินค้าออนไลน์ เพื่อดำเนินการจัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มสำหรับสินค้านำเข้า และนำส่งให้กรมสรรพากรโดยตรง อย่างไรก็ตาม ในส่วนของอากรศุลกากรนั้น ภาครัฐยังคงมีการยกเว้นอากรสำหรับของนำเข้าที่มีมูลค่าไม่เกิน 1,500 บาท ตามประกาศกระทรวงการคลัง เรื่อง การยกเว้นอากรศุลกากรสำหรับของที่มีมูลค่าไม่เกิน 1,500 บาท ลงวันที่ 19 มิถุนายน พ.ศ. 2567¹⁹

นอกจากนี้ ในช่วง 2-3 ปีที่ผ่านมา ประเทศไทยมีการขยายตัวของการนำเข้าสินค้ามูลค่าต่ำซึ่งปรากฏตามข้อมูลสถิติสินค้านำเข้าสินค้าที่มีมูลค่าไม่เกิน 1,500 บาท ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 1 ข้อมูลการนำเข้าสินค้าเร่งด่วนไม่เกิน 1,500 บาท ทางบก

ปีงบประมาณ	ปริมาณการนำเข้า (หีบห่อ)	มูลค่าการนำเข้า (บาท)
พ.ศ. 2564	4,136,013	729,769,637
พ.ศ. 2565	23,621,635	2,552,137,761
พ.ศ. 2566	40,251,390	12,331,085,039
พ.ศ. 2567	78,071,220	23,234,815,491
รวม	141,944,245	38,118,038,291

* ข้อมูลปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 เก็บข้อมูลระหว่างวันที่ 1 ต.ค. 2566-30 พ.ค. 2567

¹⁹ เสาวลักษณ์ เขตสูงเนิน, รัฐบาลเอาจริง! ไรต์ VAT 7% สินค้านำเข้าต่ำกว่า 1,500 บาท ตั้งแต่สินค้าบาทแรก เริ่ม 5 ก.ค.-31 ธ.ค. 67, [ออนไลน์], 2567, แหล่งที่มา: <https://thestandard.co/thailand-vat-imports-under-1500-baht/>.

ตารางที่ 2 ข้อมูลการนำเข้าสินค้าเร่งด่วนไม่เกิน 1,500 บาท ทางอากาศ

ปีงบประมาณ	ปริมาณการนำเข้า (ทึบต่อ)	มูลค่าการนำเข้า (บาท)
พ.ศ. 2564	32,340,100	8,188,899,574
พ.ศ. 2565	33,394,049	9,388,307,478
พ.ศ. 2566	16,300,025	5,409,959,625
พ.ศ. 2567	10,522,648	2,709,830,359
รวม	87,511,488	17,508,097,463

* ข้อมูลปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 เก็บข้อมูลระหว่างวันที่ 1 ต.ค. 2566-30 พ.ค. 2567

จากตารางที่นำเสนอข้างต้น แสดงให้เห็นว่ามูลค่าการนำเข้าสินค้าที่มีมูลค่าต่ำกว่า 1,500 บาท ซึ่งเป็นระดับ de minimis ที่กำหนดโดยประเทศไทยในปัจจุบัน มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง การเพิ่มขึ้นนี้เกิดจากหลายปัจจัย ได้แก่ การเติบโตของแพลตฟอร์ม e-Commerce ที่ทำให้การสั่งซื้อสินค้าจากต่างประเทศเป็นเรื่องที่สะดวกและง่ายดายมากขึ้น รวมทั้งสินค้าจากต่างประเทศมักมีราคาต่ำกว่าหรือมีโปรโมชั่นพิเศษ ซึ่งทำให้ผู้บริโภคมีแนวโน้มเลือกซื้อสินค้าจากต่างประเทศมากกว่าสินค้าในประเทศ นอกจากนี้ ระบบการขนส่งสินค้าที่พัฒนาอย่างรวดเร็วทำให้การนำเข้าสินค้าจากต่างประเทศมีความสะดวกและรวดเร็วมากขึ้น ส่งผลให้ปริมาณสินค้านำเข้าที่มีมูลค่าต่ำเพิ่มขึ้น

การเพิ่มขึ้นของมูลค่าการนำเข้าดังกล่าวได้กลายเป็นประเด็นที่สำคัญในเรื่องของการจัดเก็บภาษีอากรสำหรับสินค้านำเข้าที่มีมูลค่าต่ำ หน่วยงานศุลกากรจึงจำเป็นต้องพิจารณาและดำเนินมาตรการที่มีประสิทธิภาพเพื่ออำนวยความสะดวกแก่ผู้ประกอบการที่ต้องการนำเข้าสินค้าและผู้บริโภค โดยรวมถึงการลดภาระในการบริหารจัดการที่เกี่ยวข้องกับสินค้านำเข้า เพื่อให้สามารถปรับปรุงกฎหมายและระเบียบต่าง ๆ รวมถึงมาตรการที่เกี่ยวข้องกับการนำเข้าสินค้าที่ได้รับการยกเว้นภาษีให้สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน

2.2.4 กรณีศึกษาการกำหนดระดับ de minimis ของต่างประเทศ

การกำหนดระดับ de minimis มีความสำคัญอย่างยิ่ง เนื่องจากมีผลกระทบต่อการบริหารจัดการภาษีและการแข่งขันทางการค้า หากกำหนดระดับ de minimis ที่ต่ำเกินไป อาจทำให้มีต้นทุนในการบริหารจัดการเก็บภาษีสูงกว่าค่าภาษีที่ได้รับซึ่งอาจไม่คุ้มค่าในการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ และหากกำหนดระดับ de minimis ที่สูงเกินไป อาจทำให้ปริมาณสินค้านำเข้าจะได้รับการยกเว้นภาษีอากรเพิ่มมากขึ้น ส่งผลให้รายได้จากภาษีลดลง ดังนั้น การกำหนดระดับ de minimis ที่เหมาะสมจึงต้องคำนึงถึงความสมดุลระหว่างต้นทุนการจัดการภาษีและผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นต่อผู้ประกอบการ

ต้องพิจารณาว่าการกำหนดระดับที่เหมาะสมจะสนับสนุนให้เกิดการแข่งขันที่เป็นธรรม และลดภาระที่ไม่จำเป็นในการบริหารจัดการภาษีหรือไม่ โดยผู้เขียนได้หยิบยกกรณีศึกษาของต่างประเทศ เช่น สหรัฐอเมริกา สาธารณรัฐอินโดนีเซีย และสาธารณรัฐประชาชนจีน เพื่อให้เห็นนโยบายและแนวทางการกำหนดระดับ de minimis ของประเทศนั้น ๆ ตลอดจนผลที่เกิดจากการกำหนดระดับ de minimis ของประเทศเหล่านี้

1) กรณีศึกษาของสหรัฐอเมริกา

สำนักงานที่ปรึกษาการศุลกากร ณ กรุงบรัสเซลส์ ได้นำเสนอกรณีศึกษาของสหรัฐอเมริกาที่กำหนดระดับ de minimis ให้สูงขึ้น จากเดิม 200 ดอลลาร์สหรัฐ เป็น 800 ดอลลาร์สหรัฐ โดยมีเหตุผลของมาตรการดังกล่าว เพื่อให้รายได้จากการจัดเก็บภาษีอากรมีความสมดุลกับงบประมาณภาครัฐ และเพื่อช่วยแบ่งเบาภาระด้านการตรวจสอบเอกสารสินค้ามูลค่าต่ำของศุลกากร นอกจากนี้ ยังเป็นการกำหนดระดับ de minimis ให้เท่ากับเพดานราคาสำหรับการยกเว้นอากรขาเข้าของสินค้าติดตัวผู้โดยสารด้วย ซึ่งสหรัฐอเมริกาคาดว่ามาตรการนี้จะส่งผลต่อการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศในภาพรวม

การกำหนดระดับ de minimis ให้สูงขึ้นของสหรัฐอเมริกาทำให้ภาคธุรกิจได้รับผลประโยชน์ ดังนี้กลุ่มผู้ประกอบการขนส่งเร่งด่วน โดยเฉพาะผู้ขนส่งสินค้าขนาดเล็ก ที่มีมูลค่าต่ำจะสามารถลดต้นทุนในการปฏิบัติพิธีการศุลกากร เพราะสินค้าที่อยู่ในระดับ de minimis ที่กำหนดจะได้รับสิทธิประโยชน์จากพิธีการศุลกากรที่เรียบง่าย และมีภาระงานด้านเอกสารลดน้อยลง การตรวจปล่อยสินค้าที่รวดเร็วมากขึ้น ซึ่งผู้ประกอบการขนส่งรายใหญ่ในสหรัฐอเมริกา เช่น บริษัท UPS บริษัท FedEx และภาคธุรกิจนำเข้า-ส่งออก สนับสนุนให้มีการกำหนดระดับ de minimis ที่สูงขึ้น เพราะสามารถลดต้นทุนการขนส่งและสามารถส่งสินค้าที่มีราคาต่ำกว่าระดับ de minimis ได้เพิ่มขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้ประกอบการ e-Commerce จากสาธารณรัฐประชาชนจีนจะได้ประโยชน์และสามารถส่งสินค้าไปยังสหรัฐอเมริกาได้เพิ่มขึ้น จากที่เคยมีการนำเข้าพัสดุที่อยู่ในเกณฑ์ de minimis จากสาธารณรัฐประชาชนจีน 14.4 ล้านชิ้น ในปี พ.ศ. 2555 เพิ่มขึ้นเป็น 297.5 ล้านชิ้น ในปี พ.ศ. 2564

สหรัฐอเมริกาคือเป็นประเทศหนึ่งที่กำหนดระดับ de minimis สูงที่สุดในโลก โดยมีวัตถุประสงค์สำคัญเพื่ออำนวยความสะดวกทางการค้า ช่วยเหลือผู้ประกอบการรายย่อยที่ต้องนำเข้าสินค้าราคาต่ำจากต่างประเทศ เอื้อประโยชน์ต่อผู้บริโภค และลดงบประมาณภาครัฐ ทั้งนี้ ในช่วงปี พ.ศ. 2564-2566 เริ่มมีกระแสเรียกร้องให้ลดหรือยกเลิกเกณฑ์ de minimis ของสหรัฐอเมริกา เนื่องจากการกำหนดระดับ de minimis ที่ 800 ดอลลาร์สหรัฐ ทำให้มีสินค้า e-Commerce เข้าไปยังสหรัฐอเมริกาเพิ่มมากขึ้น จากเดิมที่มีการนำเข้า 220 ล้านชิ้น ในปี พ.ศ. 2559 เพิ่มขึ้นเป็น 685 ล้านชิ้น ในปี พ.ศ. 2565 ซึ่งคิดเป็นสินค้าที่มาจากสาธารณรัฐประชาชนจีน

มากถึงร้อยละ 60 และร้อยละ 30 ของสินค้าที่อยู่ในเกณฑ์ de minimis เป็นสินค้าจากบริษัท แพลตฟอร์ม e-Commerce รายใหญ่ของสาธารณรัฐประชาชนจีน หรือคิดเป็นประมาณ 600,000 ชิ้นต่อวัน ส่งผลต่อผู้ประกอบการภายในสหรัฐอเมริกา เนื่องจากมีคู่แข่งทางธุรกิจโดยเฉพาะผู้ประกอบการ e-Commerce ที่เสนอสินค้าที่ราคาถูกกว่า จนทำให้ผู้ประกอบการภายในสหรัฐอเมริกาต้องพยายาม ลดต้นทุน หรือลดราคาสินค้า เพื่อให้สามารถแข่งขันกับผู้ผลิตต่างชาติได้ นอกจากนี้ การกำหนดระดับ de minimis ให้สูงขึ้น ทำให้รัฐสูญเสียรายได้จากการเก็บภาษี ทั้งยังมีต้นทุนการบริหารจัดการในการ ตรวจสอบสินค้าที่สูงขึ้นจากปริมาณการค้าที่เพิ่มขึ้น²⁰

ปัจจุบันพบว่า สินค้า 7 ใน 10 รายการที่ได้รับการยกเว้นภายใต้เกณฑ์ de minimis มาจากสาธารณรัฐประชาชนจีน โดยสินค้าส่วนใหญ่เหล่านี้ถูกจำหน่ายผ่านแพลตฟอร์ม e-Commerce จากการวิเคราะห์ข้อมูลการนำเข้าสินค้าที่ผ่านการยกเว้นภาษี de minimis ของจีน แสดงให้เห็นว่าสหรัฐอเมริกา มีการขาดดุลการค้ากับจีนมากกว่าร้อยละ 13 เมื่อเทียบกับประเทศอื่น ๆ ทั่วโลก โดยเฉลี่ยอยู่ที่มากกว่าร้อยละ 5 ข้อมูลจากหน่วยงานศุลกากรและป้องกันชายแดนของ อเมริกา (Customs and Border Protection: CBP) ระบุว่าสินค้าที่เข้าชายฝั่งการยกเว้นภาษีนี้มีมูลค่า สูงถึง 37,000 ล้านดอลลาร์สหรัฐ อย่างไรก็ตาม รัฐบาลสหรัฐอเมริกา และหน่วยงานศุลกากรไม่ได้ เพิกเฉยต่อปัญหา จึงได้เริ่มกระบวนการตรวจสอบสินค้าขาเข้าอย่างเข้มข้นมากขึ้น และมีการสั่ง ระงับการดำเนินธุรกิจของนายหน้าส่งสินค้าหลายรายที่ส่งเสริมการจัดส่งที่รวดเร็ว ซึ่งส่งผลให้ กระบวนการของศุลกากรซับซ้อนมากยิ่งขึ้น นอกจากนี้ ผู้ส่งสินค้าจากต่างประเทศยังจำเป็นต้อง สำแดงรายการสินค้าก่อนที่พัสดุจะถึงสหรัฐอเมริกา และในอนาคตผู้ขายสินค้าอาจต้องระบุที่อยู่หน้าเว็บ (URL) ของสินค้าเพื่อให้ศุลกากรสหรัฐอเมริกา สามารถตรวจสอบราคาของสินค้าที่ต้องสงสัยได้ นอกจากนี้ สภาคองเกรสเองอยู่ระหว่างการดำเนินการร่างกฎหมายอีกฉบับที่กำหนดให้สหรัฐอเมริกา ปรับลดเกณฑ์ de minimis ให้เท่ากันกับประเทศคู่ค้า ยกตัวอย่างเช่น หากสาธารณรัฐประชาชนจีน กำหนดมูลค่าขั้นต่ำของสินค้าที่ไม่ต้องเสียภาษีไว้ที่ 50 หยวน (7 ดอลลาร์สหรัฐ) สหรัฐอเมริกาก็จะ กำหนดเกณฑ์ขั้นต่ำของสินค้าที่ไม่ต้องเสียภาษีไว้ที่เท่ากับ 7 ดอลลาร์สหรัฐ เช่นกัน²¹

แม้ว่าการกำหนดระดับ de minimis ให้สูงขึ้น จะเป็นการกระตุ้นให้เกิดการค้า และการขนส่งระหว่างประเทศมากขึ้น ในทางกลับกันก็เพิ่มความเสี่ยงต่อความปลอดภัยและการกระทำ

²⁰ สำนักงานที่ปรึกษาการศุลกากร ณ กรุงบรัสเซลส์, แนวโน้มในปัจจุบันของการกำหนดเกณฑ์ de minimis สำหรับ e-commerce และแนวคิดและกรณีศึกษาการปรับขึ้น การปรับลด และการยกเลิกเกณฑ์ de minimis, [ออนไลน์], 2566, แหล่งที่มา: https://brussels.customs.go.th/data_files/08a432c6e91c3c8c8191cc.pdf.

²¹ Marketeer Team, จีนโดนสหรัฐฯ ตั้งกำแพงภาษีสูง แล้วผู้ผลิตสินค้าจีนเอาตัวรอดอย่างไร, [ออนไลน์], 7 กรกฎาคม 2567, แหล่งที่มา: <https://marketeeronline.co/archives/362534>.

ความผิดทางศุลกากร หน่วยงานศุลกากรจึงอาจต้องเพิ่มจำนวนเจ้าหน้าที่เพื่อมาทำหน้าที่การตรวจสอบสินค้ามูลค่าต่ำ โดยในปี พ.ศ. 2566 หน่วยงานศุลกากรและการป้องกันชายแดนของ สหรัฐอเมริกา (U.S. CBP) ได้รายงานว่าการนำเข้าสินค้ามูลค่าต่ำที่อยู่ในเกณฑ์ de minimis เพิ่มขึ้นถึงร้อยละ 354 นับตั้งแต่ พ.ศ. 2559 เป็นผลให้ต้องเพิ่มจำนวนเจ้าหน้าที่มาเพื่อตรวจสอบสินค้า อย่างไรก็ตาม สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหลายกลุ่ม และกลุ่มผู้ประกอบการรายย่อยยังคงให้การสนับสนุนการกำหนดระดับ de minimis ไว้ที่ 800 ดอลลาร์สหรัฐ โดยเชื่อว่า การใช้งบประมาณในการตรวจสอบและจัดเก็บภาษีอากรกับสินค้า e-Commerce เหล่านี้จะทำให้รัฐเสียงบประมาณและผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจมากกว่ารายได้ที่จะสามารถจัดเก็บได้²²

2) กรณีศึกษาของสาธารณรัฐอินโดนีเซีย

จากการศึกษาของ Tito Wibisono & Khoirunurrofik พิจารณาการกำหนดระดับ de minimis ของสาธารณรัฐอินโดนีเซีย พบว่า การเพิ่มขึ้นของ e-Commerce ในสาธารณรัฐอินโดนีเซีย เป็นผลจากการอำนวยความสะดวกทางการค้าภายใต้ข้อตกลงการอำนวยความสะดวกทางการค้าในฐานสมาชิกขององค์การศุลกากรโลก (WCO) และองค์การการค้าโลก (WTO) โดยอินโดนีเซียได้นำแนวทางการอำนวยความสะดวกทางการค้ามาใช้ หนึ่งในแนวทางที่สำคัญ คือ การกำหนดระดับ de minimis สำหรับมูลค่าสินค้าชิ้นต่ำไว้ที่ 100 ดอลลาร์สหรัฐ ในช่วงปี พ.ศ. 2560-2561 ซึ่งในช่วงเวลาดังกล่าวมีการนำเข้าสินค้า e-Commerce เป็นจำนวนมหาศาล รัฐบาลอินโดนีเซียจึงได้ปรับลดเกณฑ์ de minimis เป็น 75 ดอลลาร์สหรัฐ ในช่วงปี พ.ศ. 2561-2562 และต่อมาปรับเป็น 3 ดอลลาร์สหรัฐ ในปี พ.ศ. 2563 ส่งผลให้มูลค่าการนำเข้าสินค้า e-Commerce ลดลงร้อยละ 7 ในปี พ.ศ. 2562 และลดลงร้อยละ 25 ในปี พ.ศ. 2563 ตามลำดับ อย่างไรก็ตาม การลดระดับ de minimis ของสาธารณรัฐอินโดนีเซียนั้น เป็นผลให้พนักงานศุลกากรมีภาระงานในด้านการตรวจสอบและจัดเก็บภาษีในสินค้าเหล่านี้มากขึ้น นอกจากนี้ การศึกษาดังกล่าวยังแสดงให้เห็นถึงปัญหาการเลี่ยงภาษีอากรและการฉ้อฉลทางศุลกากรแม้ว่าจะมีการลดเกณฑ์ de minimis ให้ต่ำลง โดยในปี พ.ศ. 2563 ได้มีการรายงานการนำเข้าสินค้าที่มีมูลค่าต่ำกว่า 3 ดอลลาร์สหรัฐ มากถึง 14,000 ครั้ง ซึ่งในปีก่อนหน้ามีการนำเข้าสินค้ามูลค่านี้เพียง 1,000 ครั้งเท่านั้น²³

²² สำนักงานที่ปรึกษาการศุลกากร ณ กรุงบรัสเซลส์, แนวโน้มในปัจจุบันของการกำหนดเกณฑ์ de minimis สำหรับ e-commerce และแนวคิดและกรณีศึกษาการปรับขึ้น การปรับลด และการยกเลิกเกณฑ์ de minimis, [ออนไลน์], 2566, แหล่งที่มา: https://brussels.customs.go.th/data_files/08a432c6e91c3c8c8191cc.pdf .

²³ Tito Wibisono and Khoirunurrofik. *The Response of Cross-border E-commerce Merchants to de minimis Thresholds in Indonesia*. [Online]. 2023. Available from: <https://jurnal.pknstan.ac.id/index.php/BC/article/download/2135/1131/10771>.

การศึกษาของ Nathaniel Yim ระบุว่า ศุลกากรอินโดนีเซียได้ประกาศปรับลดระดับ de minimis สำหรับการนำเข้าสินค้าแบบธุรกิจกับผู้บริโภค (B2C) จาก 75 ดอลลาร์สหรัฐต่อการจัดส่ง เหลือ 3 ดอลลาร์สหรัฐต่อการจัดส่ง โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อป้องกันการทะลักของสินค้าที่ผลิตเป็นจำนวนมากหรือสินค้าปลอมจากต่างประเทศ และเพื่อให้เกิดความเสมอภาคในการแข่งขันกับผู้ผลิตในประเทศที่ต้องจ่ายภาษีและค่าธรรมเนียมสำหรับการนำเข้าสินค้าจำนวนมาก นอกจากนี้ อินโดนีเซีย พบว่า จำนวนพัสดุที่นำเข้าเพิ่มขึ้นอย่างมากถึงร้อยละ 814 จาก 6.1 ล้านชิ้น ในปี พ.ศ. 2561 เป็น 49.69 ล้านชิ้น ในปี พ.ศ. 2562 ซึ่งส่วนใหญ่เป็นการซื้อขายผ่าน e-Commerce ส่งผลให้ผู้ผลิตในประเทศโดยเฉพาะผู้ผลิตกระเป๋า รองเท้า และเสื้อผ้าได้รับผลกระทบอย่างหนักจากการนำเข้าสินค้าเหล่านี้ จนทำให้หลายรายต้องปิดกิจการ²⁴

ทั้งนี้ อินโดนีเซียประสบปัญหาเดียวกับสหรัฐอเมริกาจากการทะลักของสินค้านำเข้าจากต่างประเทศที่ส่งผลกระทบต่อผู้ค้ารายย่อยภายในประเทศ โดยเฉพาะจากสาธารณรัฐประชาชนจีน เมื่อเดือนกรกฎาคม 2567 ที่ผ่านมา อินโดนีเซียได้ประกาศมาตรการเรียกเก็บภาษีนำเข้าสูงถึงร้อยละ 200 สำหรับสินค้าจากจีน เพื่อปกป้องวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมภายในประเทศ โดยคณะกรรมการคุ้มครองการค้าของอินโดนีเซียจะเป็นผู้กำหนดระดับของภาษีศุลกากรและประเภทของสินค้า และมีแผนจะเรียกเก็บภาษีในอัตราร้อยละ 100-200 โดยมาตรการนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อป้องกันธุรกิจภายในประเทศจากสินค้าจีนที่ล้นตลาด เนื่องจากการผลิตและอุปทานที่มากเกินไปจากจีนซึ่งเกิดจากการที่ตลาดตะวันตกเพิ่มการนำเข้าสินค้าจากจีน อย่างไรก็ตาม กลุ่มผู้นำเข้าอินโดนีเซียได้แสดงความกังวลเกี่ยวกับมาตรการดังกล่าว โดยเตือนว่าการเก็บภาษีนำเข้าร้อยละ 200 สำหรับสินค้าจากจีนอาจส่งผลให้มีการลักลอบนำเข้าสินค้าอย่างผิดกฎหมายเพิ่มมากขึ้น²⁵

3) กรณีศึกษาของสาธารณรัฐประชาชนจีน

จากการศึกษาของ Hao Wu & Robert Ireland พบว่า สาธารณรัฐประชาชนจีนได้สร้างความสำเร็จอย่างเด่นชัดในด้าน e-Commerce โดยมีการเติบโตของอุตสาหกรรมนี้อย่างรวดเร็วตั้งแต่ปี พ.ศ. 2540 จากการนำเอารูปแบบการค้า เช่น B2B (Business to Business), B2C (Business to Customer), C2C (Consumer to Consumer) และ O2O (Online to Online) มาใช้ ทั้งนี้ e-Commerce เริ่มมีความสำคัญมากขึ้นตั้งแต่ปี พ.ศ. 2554 และปัจจุบันได้กลายเป็นส่วนสำคัญของการค้า

²⁴ Nathaniel Yim, Indonesia De Minimis 2020: What the Changes Mean For E-Commerce Importers, [Online], 2020, Available from: <https://www.janio.asia/resources/articles/indonesia-de-minimis-2020-what-the-changes-mean-for-e-commerce-importers>.

²⁵ ข่าวสดออนไลน์, 'อินโดฯ ประกาศ 'เก็บภาษีจีน 200%' กั้นร้านรายย่อยในประเทศจีน, [ออนไลน์], 2567, แหล่งที่มา: https://www.khaosod.co.th/around-the-world-news/news_9317836.

ต่างประเทศของสาธารณรัฐประชาชนจีน โดยประเทศคู่ค้าหลักด้าน e-Commerce ของสาธารณรัฐประชาชนจีน ได้แก่ สหรัฐอเมริกา รัสเซีย บราซิล สเปน สหราชอาณาจักร ออสเตรเลีย ฝรั่งเศส อิตาลี ญี่ปุ่น แคนาดา เยอรมนี และสาธารณรัฐเกาหลี

กรมศุลกากรจีนได้กำหนดระดับ de minimis ของสินค้าที่สั่งซื้อออนไลน์ที่ 2,000 หยวนต่อคำสั่งซื้อ และรวมแล้วไม่เกิน 20,000 หยวนต่อปี จึงจะได้รับการยกเว้นภาษีศุลกากร ส่วนภาษีมูลค่าเพิ่ม (VAT) และภาษีสรรพสามิตจะถูกเรียกเก็บที่ร้อยละ 70 ของอัตราภาษีปกติ นโยบายนี้ไม่เพียงกระตุ้นการซื้อของผู้บริโภคเท่านั้น แต่ยังส่งเสริมการนำเข้าสินค้าและส่งผลให้รายได้จากการเก็บภาษีเพิ่มขึ้น นอกจากนี้ กรมศุลกากรจีนยังได้ออกแบบให้สินค้า e-Commerce ได้รับการตรวจสอบผ่านแพลตฟอร์ม Clearance Service ซึ่งทำให้การหลีกเลี่ยงภาษีและค่าธรรมเนียมลดลง สอดคล้องกับ WCO Study Report on Cross-Border e-Commerce (2560) กรณีของสาธารณรัฐประชาชนจีนจะไม่มีกรเรียกเก็บภาษีศุลกากรสำหรับสินค้านำเข้าที่จัดอยู่ในประเภท "สินค้าขายปลีก e-Commerce " ซึ่งสินค้านี้ต้องมีมูลค่าไม่เกิน 2,000 หยวนต่อคนต่อครั้ง และไม่เกิน 20,000 หยวนต่อคนต่อปี²⁶

จากการศึกษากรณีตัวอย่างของสหรัฐอเมริกา พบว่า สินค้าที่มีมูลค่าเล็กน้อยแต่มีจำนวนมากและส่งผลกระทบต่อผู้ประกอบการภายในประเทศของสหรัฐอเมริกามาจากสาธารณรัฐประชาชนจีน โดยสินค้าเหล่านี้มักถูกนำเข้าในปริมาณมากโดยที่ไม่ต้องเสียภาษีหรือเสียภาษีน้อย เนื่องจากมูลค่าของสินค้านั้นอยู่ต่ำกว่าระดับ de minimis ที่กำหนดไว้ และเนื่องจากสาธารณรัฐประชาชนจีนเป็นประเทศที่มีการส่งออกสินค้าจำนวนมากมายังหลายประเทศ รวมถึงประเทศไทย ด้วย ผู้เขียนจึงมีความสนใจที่จะศึกษาประเด็นการกำหนดระดับ de minimis ของสาธารณรัฐประชาชนจีนเพิ่มเติม เพื่อประกอบการวิเคราะห์ว่าการนำเข้าสินค้าจากจีนมายังประเทศไทยจะส่งผลกระทบต่อกรกำหนดระดับ de minimis ในการยกเว้นภาษีอากรแก่สินค้านำเข้าที่มีมูลค่าต่ำหรือไม่

ทั้งนี้ นโยบายและแนวทางการกำหนดระดับ de minimis ในการยกเว้นภาษีอากรแก่สินค้านำเข้าที่มีมูลค่าต่ำของประเทศทั้ง 3 ข้างต้น รวมทั้งผลกระทบเชิงบวกและเชิงลบต่อการค้าและเศรษฐกิจของประเทศดังกล่าว สามารถสรุปได้ ดังนี้

²⁶ Hao Wu and Robert Ireland, Cross-border e-commerce in China, [Online], 2017, Available from: <https://mag.wcoomd.org/magazine/wco-news-84/cross-border-e-commerce-in-china/>.

ตารางที่ 3 นโยบายและแนวทางการกำหนดระดับ de minimis ของต่างประเทศ

	สหรัฐอเมริกา	สาธารณรัฐอินโดนีเซีย	สาธารณรัฐประชาชนจีน
รูปแบบ	เพิ่มขึ้นจาก 200 ดอลลาร์สหรัฐ เป็น 800 ดอลลาร์สหรัฐ	ปรับลดจาก 100 ดอลลาร์สหรัฐ เป็น 75 ดอลลาร์สหรัฐ และปรับจาก 75 ดอลลาร์ เป็น 3 ดอลลาร์สหรัฐ ตามลำดับ	ได้รับยกเว้นภาษีศุลกากร หากการซื้อสินค้าไม่เกิน 2,000 หยวนต่อคำสั่งซื้อและรวมแล้วไม่เกิน 20,000 หยวนต่อปี
วัตถุประสงค์	เพิ่มรายได้จากการจัดเก็บภาษีอากรให้สมดุลกับงบประมาณภาครัฐ และเพื่อช่วยแบ่งเบาภาระการตรวจสอบเอกสารสินค้ามูลค่าต่ำของศุลกากร และเพื่อกำหนดระดับ de minimis ให้เท่ากับเพดานราคาสำหรับการยกเว้นอากรขาเข้าของสินค้าติดตัวผู้โดยสาร	เพื่อป้องกันการทะลักของสินค้าที่ผลิตเป็นจำนวนมากหรือสินค้าปลอมจากต่างประเทศ และเพื่อให้เกิดความเสมอภาคในการแข่งขันกับผู้ผลิตในประเทศที่ต้องจ่ายภาษีและค่าธรรมเนียมสำหรับการนำเข้าสินค้าจำนวนมาก	ส่งเสริมการค้าออนไลน์และการบริโภคของประชาชนในประเทศ
ผลกระทบเชิงบวก	ผู้ประกอบการขนส่งเร่งด่วน ได้รับประโยชน์จากพิธีการศุลกากรที่เรียบง่าย และมีภาระงานด้านเอกสารลดน้อยลง และการตรวจปล่อยสินค้าที่รวดเร็วมากขึ้น	ป้องกันการทะลักของสินค้า e-Commerce และเพื่อให้เกิดความเสมอภาคในการแข่งขันของผู้ผลิตในประเทศ	ส่งเสริมการบริโภคของประชาชนในประเทศ อันเป็นการส่งเสริมการนำเข้าสินค้าและส่งผลให้รายได้จากการเก็บภาษีเพิ่มขึ้น
ผลกระทบเชิงลบ	1. ผู้ประกอบการภายในสหรัฐอเมริกาต้องพยายามลดต้นทุน หรือลดราคาสินค้า เพื่อให้สามารถแข่งขันกับผู้ประกอบการ e-Commerce ที่เสนอราคาสินค้าที่ถูกกว่า 2. รัฐสูญเสียรายได้จากการเก็บภาษี 3. ต้นทุนการบริหารจัดการเพื่อตรวจสอบสินค้าสูงขึ้น เนื่องจากปริมาณการค้าที่เพิ่มขึ้น เป็นผลให้ต้องเพิ่มจำนวนเจ้าหน้าที่เพื่อมาทำหน้าที่การตรวจสอบสินค้ามูลค่าต่ำ	พบการหลีกเลี่ยงภาษีอากรและการฉ้อฉลทางศุลกากร แม้ว่าจะมีการลดเกณฑ์ de minimis ให้ต่ำลง	-ไม่ระบุ-

การศึกษาระดับ de minimis ของประเทศต่าง ๆ ข้างต้น ทำให้ผู้เขียนทราบถึงนโยบายและแนวทางการกำหนดระดับ de minimis ในการยกเว้นภาษีอากรแก่สินค้านำเข้าที่มีมูลค่าต่ำของต่างประเทศว่ามีลักษณะอย่างไร และการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นส่งผลกระทบต่อการแข่งขันบวกลบและการค้าและเศรษฐกิจของประเทศนั้นอย่างไร นอกจากนี้ยังทราบถึงพัฒนาการกำหนดระดับ de minimis ของประเทศไทย ซึ่งสามารถนำข้อมูลข้างต้นเป็นแนวทางของการวิเคราะห์บริบทของประเทศไทยว่าควรมีแนวทางในการกำหนด de minimis ในการยกเว้นภาษีอากรแก่สินค้านำเข้าที่มีมูลค่าต่ำอย่างไร

2.3 สรุปผลการศึกษา

จากการศึกษากลุ่มประเทศตัวอย่างข้างต้นพบว่า หน่วยงานต่าง ๆ มีความเห็นเกี่ยวกับระดับ de minimis ที่เหมาะสมที่แตกต่างกัน โดยกลุ่มหนึ่งเชื่อว่าเพื่อให้ศุลกากรสามารถทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพควรกำหนดระดับ de minimis ให้สูงขึ้นในขณะที่อีกกลุ่มหนึ่งเชื่อว่าควรต้องจำกัดหรือยกเลิกกำหนดระดับ de minimis และใช้ระบบการควบคุมและจัดเก็บภาษีอากรแบบใหม่เข้ามาแทนที่ ทั้งนี้ ยังไม่อาจสรุปได้ว่าแนวทางไหนได้รับความนิยมหรือเป็นทางเลือกทางนโยบายที่ดีกว่า ศุลกากรและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจึงควรคำนึงถึงการอำนวยความสะดวกทางการค้าใช้จ่ายในการบริหารการจัดการสำหรับทั้งภาครัฐและภาคเอกชน การแข่งขันทางการค้าที่เป็นธรรมกับผู้ประกอบการภายในประเทศ และการปกป้องสังคมจากสินค้าอันตราย รวมถึงติดตามพัฒนาการข้อดี/ข้อเสียของแต่ละทางเลือกอย่างถี่ถ้วนก่อนการกำหนดนโยบาย

เมื่อวิเคราะห์แนวคิดที่เกี่ยวข้องกับการกำหนดระดับ de minimis ประกอบกับนโยบายและแนวทางในการกำหนดระดับ de minimis รวมถึงผลกระทบต่อแข่งขันบวกลบและการค้าและเศรษฐกิจของต่างประเทศ โดยมีกรณีตัวอย่างจากสหรัฐอเมริกา สาธารณรัฐอินโดนีเซีย และสาธารณรัฐประชาชนจีน ตลอดจนบริบทของประเทศไทย สามารถวิเคราะห์ข้อเสนอแนะในการกำหนดระดับ de minimis ที่เหมาะสมในการยกเว้นภาษีอากรแก่สินค้านำเข้าที่มีมูลค่าต่ำของประเทศไทย กล่าวคือ ในการพิจารณากำหนดระดับ de minimis ที่เหมาะสมกับประเทศไทยนั้นควรพิจารณาปัจจัยต่าง ๆ ประกอบด้วย

1) ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ การเพิ่มหรือลดระดับ de minimis ส่งผลการจัดเก็บรายได้ของรัฐและการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศ กล่าวคือ การกำหนดระดับ de minimis ที่สูงเกินไปอาจทำให้รัฐต้องสูญเสียรายได้ และอาจส่งผลกระทบต่อธุรกิจขนาดเล็กในประเทศ

2) ปัจจัยด้านความคุ้มค่าในการจัดเก็บภาษีสินค้ามูลค่าต่ำ การกำหนดระดับ de minimis ที่ต่ำเกินไปอาจทำให้มีต้นทุนในการบริหารจัดการและเก็บภาษีสูงกว่าค่าภาษีที่ได้คืนมา ซึ่งอาจไม่คุ้มค่าในการนำทรัพยากรที่มีอยู่เพื่อใช้ในการจัดเก็บภาษีนำเข้าสินค้ามูลค่าต่ำ

3) ประสิทธิภาพในการทำงานของเจ้าหน้าที่ศุลกากร การกำหนดระดับ de minimis ที่เหมาะสมจะเป็นการลดภาระที่ไม่จำเป็นในการบริหารจัดการภาษี อีกทั้งการกำหนดเกณฑ์ที่สูงเกินไป อาจจะทำให้รัฐสูญเสียรายได้ รวมถึงการยื่นใบขนสินค้าของศุลกากรและปริมาณสินค้าขาเข้ามีปริมาณเพิ่มขึ้น ทำให้มีความเสี่ยงต่อการลักลอบขนส่งสินค้าผิดกฎหมายเพิ่มขึ้น ในขณะที่การกำหนดเกณฑ์ที่ต่ำเกินไปอาจส่งผลกระทบต่อผู้ประกอบการที่นำเข้าสินค้าจากต่างประเทศอาจจะต้องแสดงราคาสินค้าต่ำกว่าจากความเป็นจริง เพื่อให้ยังอยู่ในขอบเขตของเกณฑ์ de minimis และหลบเลี่ยงภาษีอากร รวมถึงอาจเกิดช่องโหว่ที่เกิดขึ้นในระบบการจัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่ม ส่งผลให้เจ้าหน้าที่ศุลกากรมีภาระต้องตรวจสอบสินค้าอย่างเข้มงวดขึ้น

4) ผลกระทบต่อผู้บริโภค การกำหนดระดับ de minimis ที่เหมาะสม จะช่วยให้ผู้บริโภคมีทางเลือกในการบริโภคสินค้าที่หลากหลายมากขึ้น และยังได้รับประโยชน์จากการนำเข้าสินค้าที่มีมูลค่าต่ำซึ่งไม่ต้องชำระอากรนำเข้าอีกด้วย

ในการนี้ หากประเทศไทยต้องการกระตุ้นเศรษฐกิจและอำนวยความสะดวกในการนำเข้า ควรพิจารณาปรับเพิ่มเกณฑ์มูลค่าขั้นต่ำ เช่นเดียวกับสหรัฐอเมริกา และหากต้องการปกป้องผู้ผลิตภายในประเทศและลดการนำเข้าสินค้าราคาถูก ควรพิจารณาปรับลดเกณฑ์มูลค่าขั้นต่ำเช่นเดียวกับสาธารณรัฐอินโดนีเซีย

ด้วยเหตุนี้ การกำหนดระดับ de minimis จึงต้องมีการวิเคราะห์และพิจารณาอย่างรอบคอบ เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดทั้งในด้านการบริหารจัดการภาษีและการส่งเสริมการแข่งขันในตลาดอย่างเป็นธรรม เนื่องจากระดับ de minimis ที่เปลี่ยนแปลง สามารถส่งผลกระทบต่อทั้งทางบวกและทางลบแก่บุคคลหลายกลุ่มทั้งผู้ผลิตสินค้าในประเทศ ผู้ประกอบการขนส่งสินค้าเร่งด่วน และผู้บริโภคสินค้ามูลค่าต่ำในประเทศ

ทางเลือกที่น่าสนใจประการหนึ่งคือ การกำหนดระดับ de minimis แบบมีเพดานขั้นสูงหรือขั้นต่ำเช่นเดียวกับสาธารณรัฐประชาชนจีนซึ่งจะสามารถส่งผลให้เกิดการลดภาระการตรวจสอบและการส่งเสริมการพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ได้ภายใต้การควบคุมระดับเพดานขั้นสูงขั้นต่ำที่เหมาะสม อันเป็นการดำเนินงานที่สอดคล้องกับระเบียบกฎหมายของศุลกากรโลก กฎหมายและบริบทของประเทศไทย

บทที่ 3

ข้อเสนอ

3.1 ข้อเสนอเชิงนโยบาย

การกำหนดระดับ de minimis หรือมูลค่าขั้นต่ำในการนำเข้าที่ไม่ต้องเสียภาษีอากร มีปัจจัยสำคัญที่ต้องพิจารณา 4 ประการ คือ ปัจจัยทางเศรษฐกิจของไทย ปัจจัยด้านความคุ้มค่าในการจัดเก็บภาษีสินค้ามูลค่าต่ำ ประสิทธิภาพในการทำงานของเจ้าหน้าที่ศุลกากร และผลกระทบต่อผู้บริโภคร โดยมิข้อสันนิษฐานและข้อถกเถียงว่าการกำหนดระดับ de minimis ที่สูง ส่งผลต่อพฤติกรรมของผู้บริโภค โดยทำให้ผู้บริโภครมีต้นทุนในการบริโภคต่ำลง และเพิ่มแรงจูงใจในการบริโภคสินค้ามูลค่าต่ำจากต่างประเทศ ผู้ประกอบการภายในประเทศต้องเผชิญหน้ากับปัญหาการแข่งขันด้านราคาจากผู้ประกอบการต่างประเทศ ทั้งนี้ผลกระทบดังกล่าวจะเกิดขึ้นเฉพาะกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในสินค้าที่มีราคาไม่เกินระดับ de minimis ในขณะที่เจ้าหน้าที่ศุลกากรไม่ต้องรับภาระในการตรวจปล่อยสินค้า อย่างไรก็ตาม แรงจูงใจในการบริโภคสินค้านำเข้าราคาถูกจากต่างประเทศนำไปสู่ตัวเลขการนำเข้าที่เพิ่มมากขึ้นในประเภทสินค้านี้ดังกล่าว

ในทางกลับกัน การกำหนดระดับ de minimis ที่ต่ำ จะทำให้ผู้บริโภครต้องมีต้นทุนในการบริโภคเพิ่มขึ้น จากการที่สินค้านำเข้าจำนวนมากมีราคาสูงเกินกว่าระดับ de minimis และต้องชำระอากรขาเข้า ลดแรงจูงใจในการบริโภคสินค้าจากต่างประเทศในสินค้านี้ดังกล่าวลง เพิ่มโอกาสในการแข่งขันด้านราคาของผู้ประกอบการภายในประเทศ เพิ่มภาระงานแก่เจ้าหน้าที่ศุลกากรในการตรวจปล่อยสินค้า และลดแรงจูงใจในการบริโภคสินค้านำเข้าราคาถูกจากต่างประเทศ

ผู้เขียนมีความเห็นว่า ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายเรื่องการกำหนดระดับ de minimis ในบริบทของประเทศไทยในปัจจุบัน คือ การคงระดับ de minimis ไว้ที่ระดับ 1,500 บาท ด้วยหลักการและเหตุผลดังต่อไปนี้

ประการแรก ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ การลด de minimis มีแนวโน้มที่จะไม่ส่งผลกระทบต่ออย่างมีนัยสำคัญต่อการจัดเก็บรายได้ การขยายตัวทางเศรษฐกิจของประเทศไทย

จากบริบทและสถานการณ์ปัจจุบันของประเทศไทย ในปัจจุบันไทยมีตัวเลขการนำเข้าสินค้าประมาณ 10 ล้านล้านบาท ในปี 2566²⁷ ในจำนวนนี้เป็นสินค้าอุปโภคบริโภคที่คาดว่าจะเป็นการที่จะได้รับผลกระทบจากการกำหนดระดับ de minimis ประมาณ 30,000 ล้านบาท ประมาณการจัดเก็บรายได้ในกรณีจัดเก็บร้อยละ 7 สำหรับภาษีมูลค่าเพิ่มปีละประมาณ 2,100 ล้านบาท จากประมาณการยอดภาษีทั้งหมดประมาณ 9 แสนล้านบาท นับว่าเป็นตัวเลขที่ไม่มากนัก²⁸ ประกอบกับสินค้านำเข้าที่นำเข้ามากเป็นสินค้าที่ไม่ได้ใช้เทคโนโลยีระดับสูงในการผลิต เช่น เสื้อผ้าเครื่องประดับ รองเท้า อุปกรณ์โทรศัพท์มือถือ เครื่องใช้ไฟฟ้าขนาดเล็ก และสินค้าอาหาร ในขณะที่ภาคอุตสาหกรรมที่ขับเคลื่อนประเทศไทย คือ อุตสาหกรรมหนักและการท่องเที่ยว การลด de minimis จึงไม่มีบทบาทในการปกป้องผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมเป้าหมายที่สนับสนุนการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศไทย

ประการที่สอง ปัจจัยด้านความคุ้มค่าในการจัดเก็บภาษีสินค้านำเข้า อัตราภาษีอากรของไทยมีแนวโน้มที่จะลดต่ำลงตามแนวโน้มของโลก และข้อผูกพันทางกฎหมายที่มีอยู่เดิม ได้แก่ อนุสัญญาเกียวโต (ฉบับปรับปรุง) ใน Transitional Standard 4.13 “กฎหมายภายในประเทศควรกำหนดมูลค่าขั้นต่ำและ/หรือ ค่าภาษีและอากรขั้นต่ำเพื่อยกเว้นภาษีแก่สินค้านำเข้าที่มีมูลค่าต่ำกว่ามูลค่าขั้นต่ำหรือค่าภาษีและอากรขั้นต่ำนั้น” ประกอบกับข้อเสนอแนะของ WCO ที่ว่า “ไม่ควรกำหนดให้จัดเก็บและชำระภาษีอากรที่มีมูลค่าเล็กน้อยที่จะก่อให้เกิดภาระงานเอกสารที่มีต้นทุนสูงต่อทั้งศุลกากรและผู้นำเข้า/ส่งออก โดยศุลกากรต้องบัญญัติและกำหนดมูลค่าขั้นต่ำในกฎหมายภายในประเทศ เพื่อยกเว้นภาษีและอากร”²⁹ การลดระดับ de minimis ไม่สอดคล้องกับกฎระเบียบข้อเสนอแนะของ WCO และไม่สอดคล้องกับแนวโน้มของโลก นอกจากนี้การจัดเก็บภาษีอากรที่มีมูลค่าเล็กน้อยในปริมาณมากจะเพิ่มต้นทุนการดำเนินงานของเจ้าหน้าที่ศุลกากร ซึ่งอาจไม่คุ้มค่าในการดำเนินการ

ประการที่สาม ปัจจัยด้านประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ศุลกากร การเพิ่มหรือลดระดับ de minimis จะส่งผลกระทบต่อกรมศุลกากรในฐานะหน่วยงานที่ต้องรับผิดชอบการตรวจปล่อยและจัดเก็บอากรจากสินค้าโดยตรง โดยเฉพาะเจ้าหน้าที่ศุลกากรด่านมุกดาหารและด่านนครพนม อันเป็นด่านที่มีการขนส่งทางรถบรรทุกจากจีนเข้าไทยมากที่สุดเป็น

²⁷ กระทรวงการคลัง, มูลค่าการนำเข้าแยกตามกลุ่มประเทศและหมวดหลักสินค้าและหมวดย่อยสินค้า, [ออนไลน์], 2567, แหล่งที่มา: <https://dataservices.mof.go.th/menu13?id=6>.

²⁸ ฐานเศรษฐกิจ, เก็บ VAT สินค้านำเข้าต่ำกว่า 1,500 บาท หนุนรายได้รัฐเพิ่มปีละ 2,100 ล้าน, [ออนไลน์], 2567, แหล่งที่มา: <https://www.thansettakij.com/finance/financial-banking/601338>.

²⁹ สำนักงานที่ปรึกษาการศุลกากร ณ กรุงบรัสเซลส์, แนวโน้มในปัจจุบันของการกำหนดเกณฑ์ de minimis สำหรับการพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์, [ออนไลน์], 2566, แหล่งที่มา: https://brussels.customs.go.th/data_files/08a432c6e91c3c8c8191cc.pdf.

อันดับหนึ่งและอันดับสอง ตามลำดับ³⁰ ภาระงานของกรมศุลกากรที่จะมีเพิ่มขึ้นได้แก่ การจำแนกพิกัตศุลกากรและการตรวจสอบการสำแดงข้อมูลในใบขนสินค้า การจัดทำข้อมูล การจัดพิมพ์ และคัดแยกใบกำกับภาษีมูลค่าเพิ่ม การติดต่อผู้รับสินค้าหรือผู้ส่งสินค้าจากต่างประเทศ การตรวจสอบรายละเอียดต่าง ๆ ในการนำเข้าสินค้าอาจส่งผลให้มีปริมาณสินค้าที่ถูกปฏิเสธการรับ หรือปริมาณสินค้าคงค้างที่เพิ่มมากขึ้น และค่าใช้จ่ายของภาคธุรกิจก็ยิ่งเพิ่มขึ้นเพื่อใช้ในการจัดเตรียมระบบอิเล็กทรอนิกส์เพื่อการผ่านพิธีการศุลกากร

นอกจากนี้ การตรวจปล่อยสินค้ามูลค่าต่ำที่จะเพิ่มมากขึ้นอย่างมาก โดยเฉพาะในส่วนของ การจัดส่งพัสดุทางอากาศ สินค้านำเข้าประเภทที่ 2 หรือสินค้าที่มีมูลค่าต่ำกว่า 1,500 บาท มีปริมาณประมาณ 40,000 ชิ้นต่อเดือน เฉลี่ยมูลค่าต่อชิ้นประมาณ 700 บาท³¹ นำมาซึ่งภาระงานที่ซับซ้อนและมีปริมาณมาก อาจเป็นสาเหตุของความไม่พึงพอใจและความเชื่อมั่นของประชาชนที่รับบริการจากศุลกากรทั้งในเชิงเวลาและในเชิงค่าใช้จ่าย

ประการที่สี่ ปัจจัยด้านผลกระทบต่อผู้บริโภค ผู้บริโภคสินค้านำเข้ามูลค่าน้อยเป็นประชากรส่วนใหญ่ของประเทศ จากตัวเลขของสำนักงานสถิติแห่งชาติปี 2566 ระบุว่าค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อเดือนของครัวเรือนไทยเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยเป็นค่าใช้จ่ายอุปโภคบริโภคกว่าร้อยละ 82.7 เมื่อเทียบกับรายได้เฉลี่ยต่อเดือน³² ในขณะที่อัตราเงินเฟ้อของไทยปรับตัวสูงขึ้นต่อเนื่อง ผู้บริโภคจึงแบกรับค่าใช้จ่ายเพิ่มในขณะที่มูลค่าเงินในมือลดลงอย่างต่อเนื่อง การเพิ่มภาระภาษีใด ๆ ลงไปในรายการสินค้าอุปโภคบริโภคที่มีมูลค่าน้อยจึงส่งผลกระทบต่อผู้บริโภคกลุ่มนี้โดยตรง

ในส่วนของความกังวลใจต่อผู้ที่อยู่ในเศรษฐกิจนอกระบบของไทยที่เชื่อว่ามีมูลค่าเป็นส่วนประมาณร้อยละ 48 ของ GDP ในจำนวนนี้ยังไม่มีตัวเลขแน่ชัดว่าจะมีผู้ได้รับผลกระทบจากการกำหนดระดับ de minimis ใหม่มากน้อยอย่างไร แต่อาจจะอนุมานได้ว่าผู้ประกอบการกลุ่มนี้เป็นผู้ประกอบการที่มีความสามารถในการปรับตัวได้อย่างรวดเร็วเนื่องจากประกอบการค้าที่มีต้นทุนต่ำและคล่องตัวสูงอยู่แล้ว การรักษาระดับ de minimis ในระดับคงที่เท่ากับระดับปัจจุบันจะไม่ส่งผลกระทบต่อผู้ประกอบการกลุ่มนี้ ทั้งนี้ ภาครัฐควรสนับสนุนให้ผู้ประกอบการรายย่อยในภาคเศรษฐกิจ

³⁰ ฐานเศรษฐกิจ, เก็บ VAT สินค้านำเข้าต่ำกว่า 1,500 บาท หนุนรายได้รัฐเพิ่มปีละ 2,100 ล้าน, [ออนไลน์], 2567, แหล่งที่มา: <https://www.thansettakij.com/finance/financial-banking/601338>.

³¹ หนังสือสมาคมกลุ่มผู้ประกอบการขนส่งพัสดุต้นเอเชียแปซิฟิก (Conference of Asia Pacific Express Carriers Association: CAPEC) ลงวันที่ 7 พฤษภาคม 2567 เรื่อง แนวทางการจัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มจากการนำเข้าสินค้าที่มีมูลค่าต่ำ

³² Thairath Money, คนไทยแบกรายจ่าย 82% ของรายได้ เปิดค่าครองชีพคนไทย แต่ละเดือนใช้จ่ายอะไรมากที่สุด, [ออนไลน์], 2567, แหล่งที่มา: https://www.thairath.co.th/money/economics/thailand_econ/2786569.

ในระบบและนอกระบบเพิ่มขีดความสามารถของตนเอง โดยเฉพาะการมีทักษะด้านเทคโนโลยีที่จะทำให้การผลิตและการค้าของผู้ประกอบการมีแนวโน้มที่จะมีต้นทุนถูกลงและมีประสิทธิภาพเพิ่มมากขึ้นได้

ผู้เขียนเชื่อว่า ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายเรื่องการยกระดับ de minimis จะไม่ส่งผลกระทบต่อภาระงานในปัจจุบันของเจ้าหน้าที่ศุลกากร แต่จะมีประเด็นถกเถียงเรื่องความเท่าเทียมในการชำระภาษีของผู้ประกอบการในประเทศและต่างประเทศ รวมถึงข้อสังเกตเรื่องการเพิ่มอัตราภาษีไม่ปฏิบัติตามกฎหมายจากการที่ผู้นำเข้าอาศัยช่องว่างจากระดับ de minimis สำแดงราคาสินค้าต่ำกว่าความเป็นจริง หรือแบ่งพัสดุดอกเป็นหลายกล่อง การนำเข้าสินค้าต้องห้าม ต้องจำกัด การควบคุมเพื่อหลีกเลี่ยงพิธีการศุลกากรและชำระภาษีอากร และประเด็นสวัสดิภาพและความปลอดภัยของผู้บริโภค ระดับความปลอดภัยทางสังคม จากการที่สินค้านำเข้าราคาถูกจำนวนมากมักเป็นสินค้าที่คุณภาพต่ำ ใช้วัตถุดิบและวิธีการผลิตที่ไม่ปลอดภัยและไม่ให้ความสำคัญกับมาตรฐานสิ่งแวดล้อมในระดับสากล

ประเด็นปัญหาดังข้างต้นสามารถแก้ไขหรือบรรเทาความรุนแรงของปัญหาได้ จากการที่กรมศุลกากรต้องมีนโยบายในการนำระบบการบริหารจัดการเทคโนโลยีและนวัตกรรมเข้ามาช่วยในการควบคุมทางศุลกากรโดยไม่กระทบการอำนวยความสะดวกทางการค้า เช่น การสนับสนุนการดำเนินการด้านระบบรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูล (profiling system) สำหรับประเมินความเสี่ยงของผู้ประกอบการ/ผู้นำเข้าที่มีแนวโน้มจะหลีกเลี่ยงภาษีด้วยวิธีการดังกล่าว ประกอบกับการนำเทคโนโลยีและนวัตกรรมด้าน x-ray ร่วมกับ Big Data หรือ AI ในการตรวจสอบสินค้าในกล่องพัสดุ และนำข้อมูลมาประเมินมูลค่าสินค้าเบื้องต้นโดยไม่ต้องขอเปิดบรรจุภัณฑ์เพื่อตรวจสอบสินค้า และการกำหนดให้มีการตรวจสอบสินค้ามูลค่าต่ำอย่างเข้มงวดเพื่อป้องกัน และควบคุมสินค้ามูลค่าต่ำที่ต้องมีใบอนุญาต หรือการตรวจสอบมาตรฐานของสินค้านำเข้า

นอกจากนี้ กรมศุลกากรควรเผยแพร่ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเรื่องหลักการ de minimis ในรูปแบบที่เข้าใจง่ายออกไปในวงกว้าง เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจและสร้างการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนตามแนวทางการบริหารราชการแบบมีส่วนร่วม (Participatory Governance) ทั้งในส่วนของการบูรณาการกับหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้อง และการสร้างความร่วมมือจากภาคประชาชน ภาคประชาสังคม ภาคธุรกิจ และภาคเอกชน โดยคาดหวังว่าทุกภาคส่วนให้ข้อมูลและข้อคิดเห็นในเรื่อง de minimis ในทุกมิติเพื่อสนับสนุนการดำเนินงานของกรมศุลกากรในเรื่องดังกล่าวในอนาคต ไม่ว่าจะเป็นไปในทางลด เพิ่ม หรือคงไว้ซึ่งระดับ de minimis

3.2 ข้อเสนอเพื่อขับเคลื่อนนโยบายสู่การปฏิบัติ

จากข้อเสนอแนะเชิงนโยบายในการคงระดับ de minimis ไว้เท่าเดิม คือ 1,500 บาท อาจจะมีเหมาะสมและสอดคล้องกับสถานการณ์ในปัจจุบัน อย่างไรก็ตาม การกำหนดระดับ de minimis จำเป็นจะต้องมีการพิจารณาทบทวนเป็นระยะเพื่อให้ตอบสนองต่อสภาพการณ์ทางเศรษฐกิจและการค้าที่เปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา ในการนี้ ผู้เขียนได้จัดทำข้อเสนอเพื่อขับเคลื่อนนโยบายสู่การปฏิบัติในการกำหนดระดับ de minimis ในระดับปัจจุบัน ดังนี้

3.2.1 ด้านยุทธศาสตร์และแผนงาน

ควรมีการวางแผนการศึกษาข้อมูลเพิ่มเติม เพื่อนำมาประกอบการสนับสนุนแนวทางในการรักษาระดับ de minimis โดยมีประเด็นที่ควรศึกษาดังนี้

- พิจารณาถึงลักษณะทางเศรษฐกิจและการเปรียบเทียบกับต่างประเทศ การกำหนดระดับ de minimis ควรสะท้อนถึงลักษณะเฉพาะของเศรษฐกิจไทย โดยต้องมีการวิเคราะห์เชิงเปรียบเทียบกับประเทศอื่น ๆ เพื่อตระหนักถึงความแตกต่างในระดับการพัฒนาเศรษฐกิจและความสามารถในการแข่งขันทางการค้าระหว่างประเทศ ซึ่งสามารถใช้เป็นแนวทางในการปรับระดับ de minimis ให้เหมาะสมและเป็นธรรมต่อทุกฝ่าย ตลอดจนควรคำนึงถึงอัตราการเปลี่ยนแปลงของเงินเฟ้อและอัตราการเติบโตทางเศรษฐกิจ เพื่อให้ระดับที่กำหนดมีความยุติธรรมและไม่ก่อให้เกิดอุปสรรคต่อการค้า โดยการติดตามและปรับปรุงระดับ de minimis อย่างสม่ำเสมอจะช่วยให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างเหมาะสมและสอดคล้องกับสถานะเศรษฐกิจ

- วิเคราะห์ผลกระทบทางเศรษฐกิจต่อธุรกิจภายในประเทศ โดยเฉพาะธุรกิจขนาดเล็กและขนาดกลาง (SMEs) ซึ่งมักจะเป็นกลุ่มที่ได้รับผลกระทบจากการกำหนดระดับ de minimis มากที่สุด การศึกษาเชิงลึกถึงผลกระทบที่เกิดขึ้นจะช่วยให้การปรับระดับให้เหมาะสมและไม่เป็นภาระหนักเกินไปต่อกลุ่มธุรกิจนี้

- วางแผนระยะยาวในการปรับปรุงระดับ de minimis เพื่อให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของตลาดและข้อกำหนดระหว่างประเทศ การติดตามและวิเคราะห์แนวโน้มตลาดอย่างต่อเนื่องจะช่วยให้การปรับระดับ de minimis มีความเหมาะสมและทันสมัย

- เสริมสร้างกลไกการสื่อสารและความร่วมมือ เนื่องจากกลไกการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพระหว่างภาครัฐและภาคเอกชนจะช่วยให้การกำหนดระดับ de minimis เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และตอบสนองต่อความต้องการของผู้ประกอบการซึ่งเป็นผู้ที่ได้รับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงระดับ de minimis อย่างแท้จริง

3.2.2 ด้านทรัพยากรมนุษย์ ควรดำเนินการดังนี้

- แต่งตั้งคณะทำงานเฉพาะที่ประกอบด้วยผู้เชี่ยวชาญจากหลากหลายสาขาเพื่อรวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้อง และวิเคราะห์แนวปฏิบัติในต่างประเทศ ตลอดจนพิจารณาความเหมาะสมของการปรับระดับ de minimis ตามบริบทของประเทศ

- มอบหมายให้ผู้ที่เกี่ยวข้องร่วมมือกับหน่วยงานทั้งภาครัฐและภาคเอกชน เพื่อให้แน่ใจว่าการกำหนดระดับ de minimis สอดคล้องกับนโยบายและระเบียบของประเทศ ตลอดจนเพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็น และการวิเคราะห์ผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงระดับ de minimis

- จัดการฝึกอบรม ให้แก่เจ้าหน้าที่กรมศุลกากรเพื่อให้เข้าใจและปฏิบัติตามกฎระเบียบใหม่ที่อาจเกิดขึ้นจากการปรับระดับ de minimis ตลอดจนการให้ความรู้แก่ผู้ประกอบการและประชาชนที่อาจได้รับผลกระทบ

3.2.3 ด้านงบประมาณ ควรดำเนินการดังนี้

- วางแผนงบประมาณ งบประมาณต้องถูกจัดสรรให้กับแต่ละด้านของการดำเนินการนโยบาย de minimis เช่น งบประมาณสำหรับการปรับปรุงระบบการจัดการข้อมูล งบประมาณเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการทำงาน งบประมาณเพื่อการสื่อสารและการฝึกอบรม เป็นต้น

- จัดการความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นจากการนำเสนอหรือการบังคับใช้มาตรการ de minimis เช่น การเปลี่ยนแปลงนโยบายที่อาจกระทบต่อการจัดสรรงบประมาณหรือการปรับเปลี่ยนข้อกำหนดที่อาจทำให้ค่าใช้จ่ายสูงขึ้น

3.2.4 ด้านการจัดการทรัพย์สิน ควรดำเนินการดังนี้

- ปรับปรุงระบบเทคโนโลยีและสารสนเทศของกรมศุลกากรเพื่อรองรับการประมวลผลข้อมูลการนำเข้าสินค้ามูลค่าที่ไม่ต้องเสียภาษี

- จัดทำแผนประชาสัมพันธ์และออกประกาศกรมศุลกากร เพื่อแจ้งข้อมูลเกี่ยวกับการออกนโยบายในการกำหนดระดับ de minimis ให้กับผู้ประกอบการและประชาชนทั่วไป

อย่างไรก็ตาม การกำหนดระดับ de minimis ในระดับปัจจุบัน ตามที่ได้กล่าวมาแล้ว สามารถดำเนินการควบคู่ไปกับมาตรการกำหนดเพดานมูลค่า หรือปริมาณการนำเข้าดังที่ได้กล่าวถึงในกรณีสาธารณรัฐประชาชนจีน ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในวงจำกัด และจะไม่มีผลกระทบต่อผู้ประกอบการย่อยเหมือนการปรับระดับ de minimis เพียงอย่างเดียว ตัวเลือกเชิงนโยบายในข้อนี้ จึงเป็นตัวเลือกที่น่าสนใจ เนื่องจากสามารถจำกัดผลกระทบด้านลบต่อประชาชนทั่วไป ไม่เพิ่มภาระเจ้าหน้าที่ศุลกากรมากเกินไป และสามารถตอบคำถามภาคส่วนต่าง ๆ เรื่องความเท่าเทียมทางภาษีของผู้ประกอบการภายในประเทศและต่างประเทศได้ แต่ควรต้องมีการศึกษาวิจัยเพิ่มเติมโดยละเอียดต่อไป

บรรณานุกรม

ภาษาไทย

กระทรวงการคลัง. มูลค่าการนำเข้าแยกตามกลุ่มประเทศและหมวดหลักสินค้าและหมวดย่อยสินค้า.

[ออนไลน์]. 2567. แหล่งที่มา: <https://dataservices.mof.go.th/menu13?id=6>

[11 สิงหาคม 2567].

กระทรวงการคลัง. ประกาศกระทรวงการคลัง เรื่อง การยกเว้นอากรศุลกากรสำหรับของที่มีมูลค่าไม่เกิน 1,500 บาท. ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม 141 ตอนพิเศษ 169 ง, 20 มิถุนายน 2567.

กรมศุลกากร. กำหนดราคาของที่นำเข้า ซึ่งได้รับยกเว้นอากรตามประเภท 12 ภาค 4 แห่งพระราชกำหนดพิกัดอัตราศุลกากร พ.ศ. 2530. ประกาศกรมศุลกากร ที่ 41/2558, 3 มีนาคม 2558.

กรมศุลกากร. กำหนดราคาของที่นำเข้า ซึ่งได้รับยกเว้นอากรตามประเภท 12 ภาค 4 แห่งพระราชกำหนดพิกัดอัตราศุลกากร พ.ศ. 2530. ประกาศกรมศุลกากร ที่ 116/2567, 19 มิถุนายน 2567.

กรมศุลกากร. พระราชบัญญัติพิกัดอัตราศุลกากร (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2508, ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม 82 ตอนที่ 34, 27 เมษายน 2508.

กรมศุลกากร. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมพระราชกำหนดพิกัดอัตราศุลกากร พ.ศ. 2530 (ฉบับที่ 6) พ.ศ. 2545. ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม 119 ตอนที่ 67 ก, 17 กรกฎาคม 2545.

กรมศุลกากร. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมพระราชกำหนดพิกัดอัตราศุลกากร พ.ศ. 2530 (ฉบับที่ 8) พ.ศ. 2557. ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม 131 ตอนที่ 79 ก, 4 ธันวาคม 2557.

กรมศุลกากร. ยุทธศาสตร์กรมศุลกากร. [ออนไลน์]. 2567. แหล่งที่มา: https://www.customs.go.th/content_with_menu1.php?top_menu=menu_about&left_menu=menu_about_160421_02_160421_01&ini_menu=menu_about_160421_02&ini_content=vision_mission_strategy&lang=th&root_left_menu=menu_about_160421_02&left_menu=menu_about_160421_02_160421_01 [18 กรกฎาคม 2567].

กรุงเทพธุรกิจ. ‘พาณิชย์’ขง‘คลัง’แก้ปมสินค้าจีน รื้อเกณฑ์ยกเว้นภาษีมูลค่าเพิ่ม. [ออนไลน์]. 2567. แหล่งที่มา: <https://www.bangkokbiznews.com/business/economic/1113068> [18 กรกฎาคม 2567].

- กลุ่มสารนิเทศการคลัง สำนักงานปลัดกระทรวงการคลัง. ประเทศไทยเข้าเป็นภาคีอนุสัญญาเกียวโต (ฉบับแก้ไข) อันดับที่ 100 อย่างเป็นทางการ. [ออนไลน์]. 15 มิถุนายน 2558. แหล่งที่มา: <https://www.ryt9.com/s/govh/2185356> [18 กรกฎาคม 2567].
- กองยุทธศาสตร์และแผนงาน กรมศุลกากร. แผนปฏิบัติการราชการรายปี (พ.ศ. 2567) กรมศุลกากร. [ออนไลน์]. 2567. แหล่งที่มา: https://www.customs.go.th/data_files/430272b5b4f1623822a66f4fe73fe59c.pdf [18 กรกฎาคม 2567].
- ข่าวสดออนไลน์. 'อินโดฯ ประกาศ 'เก็บภาษีจีน 200%' กั้นร้านรายย่อยในประเทศเจ็ง. [ออนไลน์]. 11 กรกฎาคม 2567. แหล่งที่มา: https://www.khaosod.co.th/around-the-world-news/news_9317836 [13 สิงหาคม 2567].
- ฐานเศรษฐกิจ. เก็บ VAT สินค้านำเข้าต่ำกว่า 1,500 บาท หนุนรายได้รัฐเพิ่มปีละ 2,100 ล้าน. [ออนไลน์]. 10 กรกฎาคม 2567. แหล่งที่มา: <https://www.thansettakij.com/finance/financial-banking/601338> [10 กรกฎาคม 2567].
- สำนักงานที่ปรึกษาการศุลกากร ณ กรุงบรัสเซลส์. การปรับเพิ่ม de minimis สำหรับการพาณิชย์ อิเล็กทรอนิกส์: ข้อท้าทายและข้อเสนอแนะ. [ออนไลน์]. 2563. แหล่งที่มา: http://brussels.customs.go.th/data_files/076b6e58404585a96177a4.pdf [23 กรกฎาคม 2567].
- สำนักงานที่ปรึกษาการศุลกากร ณ กรุงบรัสเซลส์. แนวโน้มในปัจจุบันของการกำหนดเกณฑ์ de minimis สำหรับ e-commerce และแนวคิดและกรณีศึกษาการปรับขึ้น การปรับลด และการยกเลิกเกณฑ์ de minimis. [ออนไลน์]. 2566. แหล่งที่มา: https://brussels.customs.go.th/data_files/08a432c6e91c3c8c8191cc.pdf [18 กรกฎาคม 2567].
- เสาวลักษณ์ เขตสูงเนิน. รัฐบาลเอาจริง! ไรต์ VAT 7% สินค้านำเข้าต่ำกว่า 1,500 บาท ตั้งแต่สินค้าบาทแรก เริ่ม 5 ก.ค.-31 ธ.ค. 67. [ออนไลน์]. 22 มิถุนายน 2567. แหล่งที่มา: <https://thestandard.co/thailand-vat-imports-under-1500-baht/> [23 กรกฎาคม 2567].
- Marketeer Team. 'เงินโดนสหรัฐฯ ตั้งกำแพงภาษีสูง แล้วผู้ผลิตสินค้าเงินเอาตัวรอดอย่างไร. [ออนไลน์]. 7 กรกฎาคม 2567. แหล่งที่มา: <https://marketeeronline.co/archives/362534> [13 สิงหาคม 2567].
- Thairath Money. คนไทยแบกรายจ่าย 82% ของรายได้ เปิดค่าครองชีพคนไทย แต่เดือนใช้จ่ายอะไรมากที่สุด. [ออนไลน์]. 18 พฤษภาคม 2567. แหล่งที่มา: https://www.thairath.co.th/money/economics/thailand_econ/2786569.

ภาษาต่างประเทศ

GEODIS. De Minimis Tax Thresholds and Cross-Border E-commerce. [Online]. 2023.

Available from: <https://geodis.com/cn/en/blog/customs/de-minimis-tax-thresholds-and-cross-border-e-commerce> [2024, July 18].

Hao Wu and Robert Ireland. Cross-border e-commerce in China. [Online]. 2017.

Available from: <https://mag.wcoomd.org/magazine/wco-news-84/cross-border-e-commerce-in-china/> [2024, July 17].

Nathaniel Yim. Indonesia De Minimis 2020: What the Changes Mean For E-Commerce Importers. [Online]. 2020. Available from: <https://www.janio.asia/resources/articles/indonesia-de-minimis-2020-what-the-changes-mean-for-e-commerce-importers> [2024, July 17].

Tito Wibisono and Khoirunurrofik. The Response of Cross-border E-commerce Merchants to de minimis Thresholds in Indonesia. [Online]. 2023. Available from: <https://jurnal.pknstan.ac.id/index.php/PBC/article/download/2135/1131/10771> [2023, June 30].

World Customs Organization. De Minimis Enforcement. [Online]. 2023. Available from: https://www.wcoomd.org/-/media/wco/public/global/pdf/topics/facilitation/ressources/permanent-technical-committee/241-242/item-va_ecommerce_us.pdf?la=en [2024, May 20].

World Customs Organization. The Revised Kyoto Convention. [Online]. 2008. Available from: https://www.wcoomd.org/Topics/Facilitation/Instrument and Tools/Conventions/pf_revised_kyoto_conv/Kyoto_New [2024, May 20].

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก.

The Revised Kyoto Convention: General Annex Chapter 4 Duties and Taxes

**CONVENTION INTERNATIONALE
POUR LA SIMPLIFICATION ET L'HARMONISATION
DES REGIMES DOUANIERS
(amendée)**

Conseil de Coopération douanière
(Organisation Mondiale des Douanes)

Rue du Marché 30
B-1210 Bruxelles

**INTERNATIONAL CONVENTION
ON THE SIMPLIFICATION AND HARMONIZATION
OF CUSTOMS PROCEDURES
(as amended)**

Customs Co-operation Council
(World Customs Organization)

Rue du Marché 30
B-1210 Bruxelles

ANNEXE GENERALE

GENERAL ANNEX

CHAPTER 4

DUTIES AND TAXES

A. ASSESSMENT, COLLECTION AND PAYMENT OF DUTIES AND TAXES

4.1. Standard

National legislation shall define the circumstances when liability to duties and taxes is incurred.

4.2. Standard

The time period within which the applicable duties and taxes are assessed shall be stipulated in national legislation. The assessment shall follow as soon as possible after the Goods declaration is lodged or the liability is otherwise incurred.

4.3. Standard

The factors on which the assessment of duties and taxes is based and the conditions under which they are determined shall be specified in national legislation.

4.4. Standard

The rates of duties and taxes shall be set out in official publications.

4.5. Standard

National legislation shall specify the point in time to be taken into consideration for the purpose of determining the rates of duties and taxes.

4.6. Standard

National legislation shall specify the methods that may be used to pay the duties and taxes.

4.7. Standard

National legislation shall specify the person(s) responsible for the payment of duties and taxes.

4.8. Standard

National legislation shall determine the due date and the place where payment is to be made.

4.9. Standard

When national legislation specifies that the due date may be after the release of the goods, that date shall be at least ten days after the release. No interest shall be charged for the period between the date of release and the due date.

4.10. Standard

National legislation shall specify the period within which the Customs may take legal action to collect duties and taxes not paid by the due date.

4.11. Standard

National legislation shall determine the rate of interest chargeable on amounts of duties and taxes that have not been paid by the due date and the conditions of application of such interest.

4.12. Standard

When the duties and taxes have been paid, a receipt constituting proof of payment shall be issued to the payer, unless there is other evidence constituting proof of payment.

4.13. Transitional Standard

National legislation shall specify a minimum value and/or a minimum amount of duties and taxes below which no duties and taxes will be collected.

4.14. Standard

If the Customs find that errors in the Goods declaration or in the assessment of the duties and taxes will cause or have caused the collection or recovery of an amount of duties and taxes less than that legally chargeable, they shall correct the errors and collect the amount underpaid. However, if the amount involved is less than the minimum amount specified in national legislation, the Customs shall not collect or recover that amount.

B. DEFERRED PAYMENT OF DUTIES AND TAXES**4.15. Standard**

Where national legislation provides for the deferred payment of duties and taxes, it shall specify the conditions under which such facility is allowed.

4.16. Standard

Deferred payment shall be allowed without interest charges to the extent possible.

4.17. Standard

The period for deferred payment of duties and taxes shall be at least fourteen days.

C. REPAYMENT OF DUTIES AND TAXES

4.18. Standard

Repayment shall be granted where it is established that duties and taxes have been overcharged as a result of an error in their assessment.

4.19. Standard

Repayment shall be granted in respect of imported or exported goods which are found to have been defective or otherwise not in accordance with the agreed specifications at the time of importation or exportation and are returned either to the supplier or to another person designated by the supplier, subject to the following conditions :

- the goods have not been worked, repaired or used in the country of importation, and are re-exported within a reasonable time;
- the goods have not been worked, repaired or used in the country to which they were exported, and are re-imported within a reasonable time.

Use of the goods shall, however, not hinder the repayment if such use was indispensable to discover the defects or other circumstances which caused the re-exportation or re-importation of the goods.

As an alternative to re-exportation or re-importation, the goods may be abandoned to the Revenue or destroyed or rendered commercially valueless under Customs control, as the Customs may decide. Such abandonment or destruction shall not entail any cost to the Revenue.

4.20. Transitional Standard

Where permission is given by the Customs for goods originally declared for a Customs procedure with payment of duties and taxes to be placed under another Customs procedure, repayment shall be made of any duties and taxes charged in excess of the amount due under the new procedure.

4.21. Standard

Decisions on claims for repayment shall be reached, and notified in writing to the persons concerned, without undue delay, and repayment of amounts overcharged shall be made as soon as possible after the verification of claims.

4.22. Standard

Where it is established by the Customs that the overcharge is a result of an error on the part of the Customs in assessing the duties and taxes, repayment shall be made as a matter of priority.

4.23. Standard

Where time limits are fixed beyond which claims for repayment will not be accepted, such limits shall be of sufficient duration to take account of the differing circumstances pertaining to each type of case in which repayment may be granted.

4.24. Standard

Repayment shall not be granted if the amount involved is less than the minimum amount specified in national legislation.

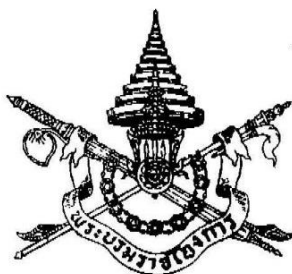
x

x x

ภาคผนวก ข.

พระราชบัญญัติพิกัดอัตราศุลกากร (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2508
๒๔๔

เล่ม ๘๒ ตอนที่ ๓๔ ราชกิจจานุเบกษา ๒๗ เมษายน ๒๕๐๘

พระราชบัญญัติ
พิกัดอัตราศุลกากร (ฉบับที่ ๔)
พ.ศ. ๒๕๐๘

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.

ให้ไว้ ณ วันที่ ๔ เมษายน พ.ศ. ๒๕๐๘
เป็นปีที่ ๒๐ ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มี
พระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายว่าด้วยพิกัด
อัตราศุลกากร

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติ
ขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของสภาร่างรัฐธรรมนูญในฐานะ
รัฐสภา ดังต่อไปนี้

๒๔๕

เล่ม ๘๒ ตอนที่ ๓๔ ราชกิจจานุเบกษา ๒๗ เมษายน ๒๕๐๘

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติ
พิกัดอัตราศุลกากร (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๐๘”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจาก
วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้ยกเลิกความในวรรคสองของมาตรา ๔ แห่ง
พระราชกำหนดพิกัดอัตราศุลกากร พ.ศ. ๒๕๐๓ และให้ใช้
ความต่อไปนี้แทน

“ในการคำนวณเงินอากรที่ต้องเสียหรือจ่ายคืนแต่ละ
รายการ เศษของหนึ่งสตางค์ให้ปัดทิ้ง”

มาตรา ๔ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๕ ทวิ แห่ง
พระราชกำหนดพิกัดอัตราศุลกากร พ.ศ. ๒๕๐๓

“มาตรา ๕ ทวิ ของใดที่ระบุไว้ให้เสียอากรทั้งตามราคา
และตามสภาพให้เสียอากรในอัตราที่เป็นเงินสูงกว่า”

มาตรา ๕ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๘ แห่งพระราชกำหนด
พิกัดอัตราศุลกากร พ.ศ. ๒๕๐๓ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๘ ของที่ต้องเสียอากรตามสภาพนั้น

(๑) ถ้าเป็นของประเภทอาหารที่บรรจุภาชนะโดยมีของ
เหลวหล่อเลี้ยงด้วยเพื่อประโยชน์ในการถนอมอาหาร น้ำหนัก
ที่ใช้เป็นเกณฑ์คำนวณอากรให้ถือเอาน้ำหนักแห้งของรวมทั้ง
ของเหลวที่บรรจุในภาชนะนั้น

๒๔๖

เล่ม ๘๒ ตอนที่ ๓๔ ราชกิจจานุเบกษา ๒๗ เมษายน ๒๕๐๘

(๒) ถ้าบรรจุในหีบห่อหรือภาชนะใด ๆ เพื่อจำหน่าย ทั้งหีบห่อหรือภาชนะ และมีเครื่องหมายหรือป้ายแสดงปริมาณ แห่งของติดไว้ที่หีบห่อหรือภาชนะนั้น เพื่อประโยชน์ในการ คำนวณอากร อธิบดีกรมศุลกากรจะถือว่าหีบห่อหรือภาชนะ นั้น ๆ บรรจุของตามปริมาณดังที่แสดงไว้ ก็ได้”

มาตรา ๖ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๐ แห่งพระราช- กำหนดพิกัตอัตราศุลกากร พ.ศ. ๒๕๐๓ และให้ใช้ความต่อไปนี้ แทน

“มาตรา ๑๐ ของใดซึ่งในเวลานำเข้าได้รับยกเว้นหรือ ลดหย่อนอากร เพราะเหตุที่นำเข้ามาเพื่อใช้เองโดยบุคคลที่มีสิทธิเช่นนั้น หรือเพราะเหตุที่นำเข้ามาเพื่อให้ประโยชน์ อย่างใดที่กำหนดไว้โดยเฉพาะ ถ้าภายในระยะเวลาห้าปีนับแต่ วันที่นำเข้า ของนั้นได้ออนไปเป็นของบุคคลที่ไม่มีสิทธิได้รับ ยกเว้นหรือลดหย่อนอากร หรือได้นำไปใช้ในการอื่นนอกจาก ที่กำหนดไว้ หรือสิทธิที่ได้รับยกเว้นหรือลดหย่อนอากรสิ้นสุดลง ของนั้นจะต้องเสียอากรโดยถือสภาพของของ ราคา และอัตรา อากร ที่เป็นอยู่ในวันโอนหรือนำไปใช้ในการอื่น หรือวันที่ สิทธิได้รับยกเว้นหรือลดหย่อนอากรสิ้นสุดลง เป็นเกณฑ์ในการ คำนวณอากร สำหรับกรณีที่ได้รับลดหย่อนอากร ให้เสียอากร

๒๔๗

เล่ม ๘๒ ตอนที่ ๓๔ ราชกิจจานุเบกษา ๒๗ เมษายน ๒๕๐๘

เพิ่มจากที่ได้เสียไว้แล้วให้ครบถ้วนตามจำนวนเงินอากรที่จะพึง
ต้องเสียทั้งหมดในเมื่อได้คำนวณตามเกณฑ์เช่นว่านั้น ทั้งนี้
ให้แจ้งขอชำระอากรหรืออากรเพิ่มต่อกรมศุลกากร หรือด่าน
ศุลกากร ที่ได้นำของนั้นเข้ามาในราชอาณาจักร ภายใน
สามสิบวันนับแต่วันที่ความรับผิดชอบอันจะต้องชำระอากรหรือ
อากรเพิ่มเกิดขึ้น และต้องชำระ ณ ที่ทำการศุลกากรซึ่งกรม
ศุลกากรกำหนดให้เสร็จสิ้น ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่
ได้รับแจ้งจำนวนเงินอากรหรืออากรเพิ่มอันจะพึงต้องชำระ
ถ้ามิได้มีการปฏิบัติเช่นว่านั้น ให้ถือว่าของนั้นได้นำเข้ามาใน
ราชอาณาจักรโดยยังมิได้เสียอากรถูกต้อง แต่มิให้นำมาตรา ๑๓
แห่งพระราชบัญญัติศุลกากร (ฉบับที่ ๘) พุทธศักราช ๒๔๘๒
มาใช้บังคับในกรณีของนั้นได้ออนไปโดยสุจริต

การชำระอากรหรืออากรเพิ่มตามความในวรรคแรก ให้เป็น
ความรับผิดชอบของผู้โอนของนั้นไปเป็นของบุคคลที่ไม่มีสิทธิได้รับ
ยกเว้นหรือลดหย่อนอากร หรือผู้ที่มีสิทธิได้รับยกเว้นหรือ
ลดหย่อนอากรได้นำหรือยินยอมให้นำของนั้นไปใช้ในการอื่น
หรือผู้ที่ได้รับสิทธิยกเว้นหรือลดหย่อนอากรสิ้นสิทธิลงในขณะที่
เป็นเจ้าของ แล้วแต่กรณี เว้นแต่ในกรณีที่ผู้ที่มีสิทธิได้รับยกเว้น
หรือลดหย่อนอากรถึงแก่ความตายในขณะที่เป็นเจ้าของ ให้

๒๔๘

เล่ม ๘๒ ตอนที่ ๓๔ ราชกิจจานุเบกษา ๒๗ เมษายน ๒๕๐๘

ผู้จัดการมรดกหรือทายาท แล้วแต่กรณี เป็นผู้รับผิดชอบชำระอากรหรืออากรเพิ่ม โดยให้แจ้งขอชำระอากรหรืออากรเพิ่มภายในสามสิบวันนับแต่วันที่รู้ว่าของนั้นผู้ตายได้รับยกเว้นหรือลดหย่อนอากร

บทบัญญัติว่าด้วยความรับผิดชอบในอันจะต้องเสียอากรหรืออากรเพิ่มตามมาตรานี้ มิให้ใช้บังคับในกรณีของนั้นนำเข้าโดยกระทรวง ทบวง กรม หรือรัฐวิสาหกิจ ซึ่งถ้ามีการจำหน่ายของนั้นจะต้องส่งรายรับทั้งสิ้นให้แก่รัฐโดยไม่หักรายจ่าย

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง โดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรี มีอำนาจประกาศกำหนดให้ของบางประเภทหรือบางชนิดซึ่งบุคคลที่มีสิทธิได้รับยกเว้นหรือลดหย่อนอากรนำเข้ามาเพื่อใช้เอง ได้รับยกเว้นจากบทบังคับแห่งมาตรานี้ โดยจะกำหนดเงื่อนไขไว้ด้วยก็ได้ การประกาศให้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา ”

มาตรา ๗ ให้ยกเลิกความใน ๖. ของภาค ๑ แห่งพระราชกำหนดพิกัดอัตราศุลกากร พ.ศ. ๒๕๐๓ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

๒๔๕

เล่ม ๘๒ ตอนที่ ๓๔ ราชกิจจานุเบกษา ๒๗ เมษายน ๒๕๐๘

“๖. ของครบชุดสมบูรณ์หรือของซึ่งมีลักษณะอันเป็นสาระสำคัญที่ทำให้เห็นได้ว่าเป็นของครบชุดสมบูรณ์ที่นำเข้ามาโดยแยกออกจากกัน หรือมิได้ประกอบเข้าด้วยกัน แม้จะแยกนำเข้าต่างวาระกันก็ตาม ให้จัดเข้าในประเภทที่ว่าด้วยของครบชุดสมบูรณ์ได้”

มาตรา ๘ ให้ยกเลิก ๗. ของภาค ๑ แห่งพระราชกำหนดพิกัตอัตราศุลกากร พ.ศ. ๒๕๐๓

มาตรา ๙ ให้ยกเลิกความในช่องรายการกับความและตัวเลขในช่องอัตราอากรของประเภทที่ ๒๒.๐๘ ประเภทที่ ๒๒.๐๙ ประเภทที่ ๔๘.๐๑ และประเภทที่ ๔๘.๐๗ ในภาค ๒ แห่งพระราชกำหนดพิกัตอัตราศุลกากร พ.ศ. ๒๕๐๓ และให้ใช้ความตามบัญชีต่อท้ายพระราชบัญญัตินี้แทน

มาตรา ๑๐ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นหมายเหตุ ๘. ของตอนที่ ๔๘ ในภาค ๒ แห่งพระราชกำหนดพิกัตอัตราศุลกากร พ.ศ. ๒๕๐๓

“๘. วัตถุประสงค์ของตอนนี้นำคำว่า “กระดาศแข็ง” หมายถึง กระดาศที่มีน้ำหนักตั้งแต่สามร้อยกรัมขึ้นไปต่อหนึ่งตารางเมตร”

๒๕๐

เล่ม ๘๒ ตอนที่ ๓๔ ราชกิจจานุเบกษา ๒๗ เมษายน ๒๕๐๘

มาตรา ๑๑ ให้ยกเลิกหมายเหตุ ก. ในช่องรายการของประเภทที่ ๒ ของภาค ๔ แห่งพระราชกำหนดพิกัดอัตราศุลกากร พ.ศ. ๒๕๐๓ และให้ใช้ความตามบัญชีต่อท้ายพระราชบัญญัตินี้แทน

มาตรา ๑๒ ให้ยกเลิกความในช่องรายการและในช่องอัตราอากรของประเภทที่ ๓ (ง) ประเภทที่ ๑๑ และประเภทที่ ๑๒ ของภาค ๔ แห่งพระราชกำหนดพิกัดอัตราศุลกากร พ.ศ. ๒๕๐๓ และให้ใช้ความตามบัญชีต่อท้ายพระราชบัญญัตินี้แทน

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

จอมพล ถนอม กิตติขจร

นายกรัฐมนตรี

เล่ม ๘๒ ตอนที่ ๓๔ ๒๕๑ ราชกิจจานุเบกษา ๒๗ เมษายน ๒๕๐๘

บัญชีต่อท้ายพระราชบัญญัติพิกัดอัตราศุลกากร (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๐๘

ภาค ๒

พิกัดอัตราอากรขาเข้า

ประเภทที่	รายการ	อัตราอากร		
		ตามราคา ร้อยละ	ตามสภาพ	
			หน่วย	หน่วยละ-บาท
๒๒.๐๘	เอซิลแอลกอฮอล์ หรือนิวทริลสปิริตชนิดที่ยังมิได้แปรธรรมชาติซึ่งมีความแรงตั้งแต่แปดสิบดีกรีขึ้นไป สุรา (รวมทั้งเอซิลแอลกอฮอล์หรือนิวทริลสปิริด) ที่ได้แปรธรรมชาติแล้ว จะมีความแรงเท่าใดก็ตาม			
	ก. ชนิดที่ได้แปรธรรมชาติ หรือนำเข้ามาเพื่อแปรธรรมชาติ ทั้งนี้ต้องให้เป็นที่พอใจอธิบดีกรมศุลกากร ข. อื่น ๆ	-	ลิตร	๒.๕๐
๒๒.๐๙	สุรา (นอกจากที่ระบุไว้ในประเภทที่ ๒๒.๐๘) เครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์และของปรุงแต่งที่มีแอลกอฮอล์ผสม อย่างที่เรียกว่า “คอนเซนเตรเตด เอ็กช-แทรคท์” สำหรับใช้ในการทำเครื่องดื่ม			
	ก. รัม วิสกี้ บรั่นดี เยเนวา ยิน และของเทียมสุราดังกล่าว ข. อื่น ๆ	-	ลิตร	๑๐๐.๐๐
๔๘.๐๑	กระดาษและกระดาษแข็ง (รวมทั้งเซลลูโลสเวดจ์) ทำด้วยเครื่องจักร ทั้งที่เป็นม้วนและเป็นแผ่น			
	ก. กระดาษแข็ง	๑๐	-	-
	ข. อื่น ๆ			
	(๑) กระดาษมวนบุหรี่	-	กิโลกรัม	๑๖.๕๐
(๒) กระดาษสำหรับพิมพ์หนังสือพิมพ์ (นิวส-พริ้นท์)	-	กิโลกรัม	๐.๓๓	
(๓) อื่น ๆ	๑๐	-	-	

๒๕๒

เล่ม ๘๒ ตอนที่ ๓๔ ราชกิจจานุเบกษา ๒๗ เมษายน ๒๕๐๘

ประเภทที่	รายการ	อัตราอากร		
		ตามราคา ร้อยละ	ตามสภาพ	
			หน่วย	หน่วยละ-บาท
๔๘.๐๗	กระดาษและกระดาษแข็งที่อาบ เคลือบ ด้านหน้าเป็นสี เป็นลวดลาย หรือพิมพ์ (คำว่า พิมพ์ ไม่หมายถึงการตีบรรทัด ตี เส้น หรือตีตารางตามประเภทที่ ๔๘.๐๖ และไม่มีลักษณะเป็นสิ่งที่พิมพ์ตามตอน ที่ ๔๘) ทั้งที่เป็นม้วนและเป็นแผ่น			
ก. กระดาษแข็ง	๑๐	-	-	
ข. อื่นๆ				
(๑) กระดาษคาร์บอน และ กระดาษอัดสำเนาที่คล้าย กัน	-	กิโลกรัม	๓.๗๐	
(๒) อื่นๆ	๑๐	-	-	

๒๕๓

เล่ม ๘๒ ตอนที่ ๓๔

ราชกิจจานุเบกษา

๒๗ เมษายน ๒๕๐๘

บัญชีต่อท้ายพระราชบัญญัติพิกัดอัตราศุลกากร (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๐๘

ภาค ๔

ของที่ได้รับยกเว้นอากร

ประเภทที่	รายการ	อัตราอากร		
		ตามราคา ร้อยละ	ตามสภาพ	
			หน่วย	หน่วยละ-บาท
๒	หมายเหตุ. ของที่ได้รับยกเว้นอากรตามประเภทนี้ที่ได้รับยกเว้นเพียงแต่ราคาหรือปริมาณแห่งของเดิมที่ส่งออกไปเท่านั้น สำหรับราคาหรือปริมาณที่เพิ่มขึ้นเนื่องจากการซ่อม ให้เสียอากรตามพิกัดอัตราอากรของของเดิมที่ส่งออกไปซ่อม โดยคำนวณจากราคาหรือปริมาณที่เพิ่มขึ้น ทั้งนี้ ไม่รวมค่าใช้จ่ายในการขนส่ง และการประกันภัย			
๓	(ง) เครื่องถ่ายภาพและเครื่องบันทึกเสียงซึ่งบุคคลที่เข้ามาในราชอาณาจักรเป็นการชั่วคราวนำเข้ามาเพื่อใช้ถ่ายรูปหรือบันทึกเสียงต่างๆ แต่ฟิล์มและแผ่นสำหรับถ่ายภาพหรือสิ่งที่ใช้บันทึกเสียง ซึ่งนำมาใช้ในการนี้ต้องเป็นไปตามเงื่อนไขและปริมาณที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังกำหนด		ยกเว้นอากร	
๓๑	ของที่พิสูจน์ให้เป็นที่พอใจของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังว่า ก. นำเข้ามาหรือส่งออกไป เพื่อแจกให้เปล่าเป็นการสาธารณกุศลแก่ประชาชน โดยผ่านส่วนราชการตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการแผ่นดินหรือองค์การสาธารณกุศล		ยกเว้นอากร	

๒๕๔

เล่ม ๘๒ ตอนที่ ๓๔ ราชกิจจานุเบกษา ๒๗ เมษายน ๒๕๐๘

ประเภทที่	รายการ	อัตราอากร		
		ตามราคา ร้อยละ	ตามสภาพ	
			หน่วย	หน่วยละ-บาท
๑๒	ข. นำเข้ามาเพื่อบริจาคเป็นสาธารณประโยชน์แก่ส่วนราชการตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน หรือองค์การสาธารณกุศล ของที่ส่งเข้ามาในราชอาณาจักรทางไปรษณีย์ ซึ่งแต่ละหีบห่อมีราคาไม่เกินหนึ่งร้อยบาท		ยกเว้นอากร	ยกเว้นอากร

๒๕๕

เล่ม ๘๒ ตอนที่ ๓๔ ราชกิจจานุเบกษา ๒๗ เมษายน ๒๕๐๘

หมายเหตุ:- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ โดยที่ บทบัญญัติบางมาตราแห่งกฎหมายว่าด้วยพิกัดอัตราศุลกากร และพิกัดอัตราอากรบางประเภทยังไม่เหมาะสม รัดกุม และสะดวกแก่การปฏิบัติ จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้เพื่อปรับปรุงให้เหมาะสม รัดกุม และสะดวกแก่การปฏิบัติยิ่งขึ้น

ภาคผนวก ค.

พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมพระราชกำหนดพิกัดอัตราศุลกากร พ.ศ. 2530

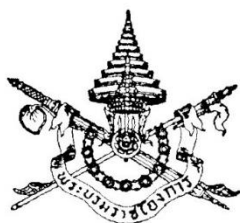
(ฉบับที่ 6) พ.ศ. 2545

หน้า ๑๒

เล่ม ๑๑๕ ตอนที่ ๖๗ ก

ราชกิจจานุเบกษา

๑๗ กรกฎาคม ๒๕๔๕

พระราชบัญญัติ

แก้ไขเพิ่มเติมพระราชกำหนดพิกัดอัตราศุลกากร พ.ศ. ๒๕๓๐ (ฉบับที่ ๖)

พ.ศ. ๒๕๔๕

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.

ให้ไว้ ณ วันที่ ๑๔ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๔๕

เป็นปีที่ ๕๗ ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายว่าด้วยพิกัดอัตราศุลกากร

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำ และยินยอมของรัฐสภา ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมพระราชกำหนดพิกัดอัตราศุลกากร พ.ศ. ๒๕๓๐ (ฉบับที่ ๖) พ.ศ. ๒๕๔๕”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา เป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้ยกเลิกความในช่องรายการของประเภท ๑๒ ในภาค ๔ ของที่ได้รับยกเว้นอากรแห่งพระราชกำหนดพิกัดอัตราศุลกากร พ.ศ. ๒๕๓๐ และให้ใช้ความตามบัญชีท้ายพระราชบัญญัตินี้แทน

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

พันตำรวจโท ทักษิณ ชินวัตร

นายกรัฐมนตรี

บัญชีท้ายพระราชบัญญัติ
แก้ไขเพิ่มเติมพระราชกำหนดพิกัดอัตราศุลกากร พ.ศ. ๒๕๓๐ (ฉบับที่ ๖)
พ.ศ. ๒๕๔๕

ภาค ๔
ของที่ได้รับยกเว้นอากร

ประเภท :	รายการ	:
๑๒ :	"ของที่นำเข้าโดยทางไปรษณีย์ ซึ่งแต่ละหีบห่อมีราคาไม่เกินหนึ่งพันบาท	:
:	หรือของที่นำเข้าทางสนามบินศุลกากร ซึ่งแต่ละรายมีราคาไม่เกิน	:
:	หนึ่งพันบาท"	:

หน้า ๑๓

เล่ม ๑๑๕ ตอนที่ ๖๗ ก

ราชกิจจานุเบกษา

๑๗ กรกฎาคม ๒๕๔๕

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ โดยที่พระราชกำหนดพิกัดอัตราศุลกากร พ.ศ. ๒๕๓๐ ได้กำหนดให้ของที่นำเข้าโดยทางไปรษณีย์ ซึ่งแต่ละหีบห่อมีราคาไม่เกินห้าร้อยบาท เป็นของที่ได้รับยกเว้นอากร แต่เนื่องจากปัจจุบันเศรษฐกิจได้เปลี่ยนแปลงไปเป็นอย่างมาก ทำให้มูลค่าของนำเข้างดงกล่าวไม่คุ้มกับค่าใช้จ่ายในการจัดเก็บภาษีอากร สมควรแก้ไขเพิ่มเติมเพื่อเพิ่มมูลค่าของของที่นำเข้าโดยทางไปรษณีย์ที่ได้รับยกเว้นอากรให้สูงขึ้น นอกจากนี้ของที่นำเข้าทางสนามบินศุลกากรซึ่งมีลักษณะเป็นการนำของเข้าโดยเร่งด่วนและมีการดำเนินการในลักษณะเดียวกันกับการนำของเข้าโดยทางไปรษณีย์ ยังมีได้กำหนดให้เป็นของที่ได้รับยกเว้นอากร สมควรกำหนดให้ของที่นำเข้าทางสนามบินศุลกากร เป็นของที่ได้รับยกเว้นอากรเช่นเดียวกับของที่นำเข้าโดยทางไปรษณีย์ เพื่อให้เกิดความเป็นธรรมแก่ผู้นำของเข้าทั้งสองกรณี จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

ภาคผนวก ง.

พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมพระราชกำหนดพิกัดอัตราศุลกากร พ.ศ. 2530

(ฉบับที่ 8) พ.ศ. 2557

หน้า ๑๑

เล่ม ๑๓๑ ตอนที่ ๗๙ ก

ราชกิจจานุเบกษา

๔ ธันวาคม ๒๕๕๗

พระราชบัญญัติ

แก้ไขเพิ่มเติมพระราชกำหนดพิกัดอัตราศุลกากร พ.ศ. ๒๕๓๐ (ฉบับที่ ๘)

พ.ศ. ๒๕๕๗

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.

ให้ไว้ ณ วันที่ ๒๘ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๕๗

เป็นปีที่ ๖๙ ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายว่าด้วยพิกัดอัตราศุลกากร

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของ สภานิติบัญญัติแห่งชาติ ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมพระราชกำหนดพิกัดอัตราศุลกากร พ.ศ. ๒๕๓๐ (ฉบับที่ ๘) พ.ศ. ๒๕๕๗”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดเก้าสิบวันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๔ แห่งพระราชกำหนดพิกัดอัตราศุลกากร พ.ศ. ๒๕๓๐ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๔ ของที่นำเข้ามาหรือพาเข้ามาในหรือส่งหรือพาออกไปนอกราชอาณาจักรนั้น ให้เรียกเก็บและเสียอากรตามที่กำหนดไว้ในพิกัดอัตราศุลกากรท้ายพระราชกำหนดนี้ หรือตามที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังประกาศกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรีตามที่บัญญัติไว้ในพระราชกำหนดนี้

ในการคำนวณเงินอากรที่ต้องเสียหรือจ่ายคืนแต่ละรายการ เศษของหนึ่งบาทให้ปัดทิ้ง”

มาตรา ๔ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๔ แห่งพระราชกำหนดพิกัดอัตราศุลกากร พ.ศ. ๒๕๓๐ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมพระราชกำหนดพิกัดอัตราศุลกากร พ.ศ. ๒๕๓๐ (ฉบับที่ ๑) พ.ศ. ๒๕๓๗ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๑๔ เพื่อปฏิบัติตามข้อผูกพันตามสัญญาหรือความตกลงระหว่างประเทศที่เป็นประโยชน์แก่การเศรษฐกิจของประเทศ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังโดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรี มีอำนาจประกาศยกเว้น ลด หรือเพิ่มอากรจากอัตราที่กำหนดไว้ในพิกัดอัตราศุลกากร หรือประกาศเรียกเก็บอากรตามอัตราที่กำหนดไว้ในพิกัดอัตราศุลกากร หรือประกาศกำหนดอัตราอากรตามราคาหรือตามสภาพ สำหรับของที่มีถิ่นกำเนิดจากประเทศที่ร่วมลงนามหรือลักษณะตามที่ระบุไว้ในสัญญาหรือความตกลงดังกล่าว ทั้งนี้ จะกำหนดหลักเกณฑ์และเงื่อนไขใด ๆ ไว้ด้วยก็ได้

การประกาศ การยกเลิก หรือการเปลี่ยนแปลงประกาศตามวรรคหนึ่ง ให้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา”

มาตรา ๕ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๑๔ จัตวา แห่งพระราชกำหนดพิกัดอัตราศุลกากร พ.ศ. ๒๕๓๐

“มาตรา ๑๔ จัตวา ให้อธิบดีกรมศุลกากรมีอำนาจพิจารณากำหนดถิ่นกำเนิดของของที่จะนำเข้ามาในราชอาณาจักรตามกฎหมายว่าด้วยถิ่นกำเนิดตามที่ระบุไว้ในสัญญาหรือความตกลงระหว่างประเทศเป็นการล่วงหน้า

การพิจารณากำหนดถิ่นกำเนิดของของที่จะนำเข้ามาตามวรรคหนึ่ง ให้ถือตามกฎหมายว่าด้วยถิ่นกำเนิดตามที่ระบุไว้ในสัญญาหรือความตกลงระหว่างประเทศที่ประเทศไทยเข้าเป็นภาคีของสัญญาหรือความตกลงระหว่างประเทศนั้น และมีให้มีผลย้อนหลัง”

มาตรา ๖ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๑๕/๑ แห่งพระราชกำหนดพิกัดอัตราศุลกากร พ.ศ. ๒๕๓๐

“มาตรา ๑๕/๑ เพื่ออำนวยความสะดวกแก่การประเมินภาษีอากรและการเสียภาษีอากร ให้อธิบดีกรมศุลกากรมีอำนาจพิจารณาตีความพิกัดอัตราศุลกากรท้ายพระราชกำหนดนี้ เพื่อจำแนกประเภทของของที่จะนำเข้ามาในราชอาณาจักรเป็นการล่วงหน้า ก่อนที่จะมีการนำของเข้ามาในราชอาณาจักรได้”

มาตรา ๗ ให้ยกเลิกความในช่องรายการของประเภท ๒ ในภาค ๔ ของที่ได้รับยกเว้นอากรแห่งพิกัดอัตราศุลกากรท้ายพระราชกำหนดพิกัดอัตราศุลกากร พ.ศ. ๒๕๓๐ และให้ใช้ความตามบัญชีท้ายพระราชบัญญัตินี้แทน

มาตรา ๘ ให้ยกเลิกความในข้อรายการของประเภท ๑๐ ในภาค ๔ ของที่รับยกเว้นอากร แห่งพิกัดอัตราศุลกากรท้ายพระราชกำหนดพิกัดอัตราศุลกากร พ.ศ. ๒๕๓๐ และให้ใช้ความตามบัญชี ท้ายพระราชบัญญัตินี้แทน

มาตรา ๙ ให้ยกเลิกความในข้อรายการของประเภท ๑๒ ในภาค ๔ ของที่รับยกเว้นอากร แห่งพิกัดอัตราศุลกากรท้ายพระราชกำหนดพิกัดอัตราศุลกากร พ.ศ. ๒๕๓๐ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดย พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมพระราชกำหนดพิกัดอัตราศุลกากร พ.ศ. ๒๕๓๐ (ฉบับที่ ๖) พ.ศ. ๒๕๔๕ และ ให้ใช้ความตามบัญชีท้ายพระราชบัญญัตินี้แทน

มาตรา ๑๐ ให้เพิ่มความตามบัญชีท้ายพระราชบัญญัตินี้ เป็นข้อรายการของประเภท ๑๙ ในภาค ๔ ของที่รับยกเว้นอากร แห่งพิกัดอัตราศุลกากรท้ายพระราชกำหนดพิกัดอัตราศุลกากร พ.ศ. ๒๕๓๐

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา

นายกรัฐมนตรี

บัญชีท้ายพระราชบัญญัติ
แก้ไขเพิ่มเติมพระราชกำหนดพิกัดอัตราศุลกากร พ.ศ. ๒๕๓๐ (ฉบับที่ ๘)

พ.ศ. ๒๕๕๗

ภาค ๔
ของที่ได้รับยกเว้นอากร

ประเภท	รายการ
๒	<p>ของที่นำเข้ามาในประเทศไทยซึ่งได้เสียอากรไว้ครบถ้วนแล้ว และภายหลังส่งกลับออกไปช่อม ณ ต่างประเทศ หากนำกลับเข้ามาภายในหนึ่งปีหลังจากที่ได้รับใบสุทธิสำหรับนำกลับเข้ามาซึ่งได้ออกให้ในขณะที่ส่งออกแล้ว หรือของที่ได้รับอนุญาตให้นำออกไปผลิต ผสม ประกอบ บรรจุ หรือดำเนินการอื่นใด ณ ต่างประเทศ หากนำกลับเข้ามาภายในหนึ่งปีนับจากวันที่ได้รับอนุญาตให้นำออกไป</p> <p>หมายเหตุ ก. ของที่ได้รับยกเว้นอากรตามประเภทนี้ ให้ได้รับยกเว้นเพียงเท่าราคาหรือปริมาณแห่งของเดิมที่ส่งออกไปเท่านั้น</p> <p>ข. ในการคำนวณเงินอากรสำหรับของที่ส่งออกไปช่อมให้ถือตามพิกัดอัตราอากรของของเดิมที่ส่งออกไปช่อม โดยคำนวณจากราคาหรือปริมาณที่เพิ่มขึ้น ทั้งนี้ ไม่รวมค่าใช้จ่ายในการขนส่งและการประกันภัย ส่วนการคำนวณเงินอากรสำหรับของที่ผ่านกระบวนการผลิต ผสม ประกอบ บรรจุ หรือดำเนินการอื่นใด ให้ถือตามสภาพของราคาของ และพิกัดอัตราศุลกากรที่เป็นอยู่ในขณะนำกลับเข้ามา โดยไม่ต้องนำของเดิมที่ส่งออกไปมาคำนวณภาษี</p> <p>ค. อธิบดีกรมศุลกากรมีอำนาจที่จะสั่งให้ได้รับการยกเว้นจากบทบัญญัติที่ว่าด้วยใบสุทธิสำหรับนำกลับเข้ามาหรืออาจอนุญาตให้ขยายกำหนดเวลาออกไปอีก ตามความจำเป็นแก่กรณีก็ได้</p> <p>ง. สำหรับการส่งของออกไปเพื่อผลิต ผสม ประกอบ บรรจุ หรือดำเนินการอื่นใด หรือการกำหนดรายละเอียดหรือการพิสูจน์ความถูกต้องแห่งของใด ๆ รวมทั้งการอนุญาตให้ขยายกำหนดเวลาออกไปอีกตามความจำเป็นให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่อธิบดีกรมศุลกากรกำหนดด้วยความเห็นชอบของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง</p>

ประเภท	รายการ
๑๐	ของที่ได้รับเอกสิทธิ์ตามข้อผูกพันที่ประเทศไทยมีอยู่กับองค์การสหประชาชาติ หรือองค์การระหว่างประเทศ หรือตามกฎหมายระหว่างประเทศ หรือตามสัญญาฉบับนานาชาติ หรือทางการทูตซึ่งได้ปฏิบัติต่อกัน โดยอัยาศัยไมตรี หรือตามความตกลงที่ประเทศไทยมีกับ องค์การต่างประเทศเป็นการเฉพาะ
๑๒	ของที่นำเข้ามาซึ่งแต่ละรายมีราคาไม่เกินที่อธิบดีกรมศุลกากร ประกาศกำหนดด้วยความเห็นชอบของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง
๑๙	ภาชนะสำหรับบรรจุของ รวมทั้งอุปกรณ์ที่ใช้บรรจุ ยืด วัต กันกระแทก ไม่ว่าจะทำด้วยวัสดุใด ๆ ก็ตาม ที่นำเข้ามาและจะส่งกลับออกไป ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่อธิบดีกรมศุลกากรกำหนด

หน้า ๑๔

เล่ม ๑๓๑ ตอนที่ ๗๙ ก

ราชกิจจานุเบกษา

๔ ธันวาคม ๒๕๕๗

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ โดยที่ประเทศไทยได้ผูกพันตามสัญญา หรือความตกลงระหว่างประเทศที่กำหนดให้ประเทศภาคีสมาชิกต้องลดหรือเพิ่มอัตราศุลกากรตามราคา หรือตามสภาพ แต่พิกัดอัตราศุลกากรตามพระราชกำหนดพิกัดอัตราศุลกากร พ.ศ. ๒๕๓๐ กำหนดการจัดเก็บ อากรศุลกากรในบางกรณีโดยถือตามราคาหรือตามสภาพอย่างใดอย่างหนึ่งเท่านั้น ทำให้ไม่อาจดำเนินการ ลดหรือเพิ่มอัตราศุลกากรให้แตกต่างจากพิกัดอัตราศุลกากรเพื่อเป็นไปตามพันธกรณีระหว่างประเทศได้ ดังนั้น เพื่อให้รัฐมีเครื่องมือในการส่งเสริมขีดความสามารถในการแข่งขันด้านอุตสาหกรรมและพาณิชย์กรรม กับต่างประเทศ และให้การยกเว้นอากรศุลกากรครอบคลุมไปถึงของที่ได้รับเอกสิทธิ์ตามความตกลงที่ประเทศไทย มีกับองค์การต่างประเทศเป็นการเฉพาะ ตลอดจนก่อให้เกิดความเป็นธรรมและมีความยืดหยุ่นมากขึ้น ในการจัดเก็บอากรศุลกากรสำหรับของที่มีมูลค่าเล็กน้อย สมควรแก้ไขเพิ่มเติมพระราชกำหนดพิกัดอัตราศุลกากร พ.ศ. ๒๕๓๐ เพื่อกำหนดให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังโดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรี มีอำนาจประกาศ กำหนดอัตราศุลกากรตามราคาหรือตามสภาพได้ และกำหนดให้อธิบดีกรมศุลกากรมีอำนาจพิจารณากำหนดถิ่นกำเนิด ของของที่จะนำเข้ามาในราชอาณาจักรตามที่ระบุไว้ในสัญญาหรือความตกลงระหว่างประเทศ และพิจารณา ตีความพิกัดอัตราศุลกากรเพื่อจำแนกประเภทของของในพิกัดอัตราศุลกากรเป็นการล่วงหน้าก่อนการนำของเข้ามา ในราชอาณาจักร รวมทั้งแก้ไขเพิ่มเติมรายการประเภทของของที่ได้รับยกเว้นอากรศุลกากรให้สอดคล้องกันด้วย จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

ภาคผนวก จ.

ประกาศกรมศุลกากร ที่ 41/2558 เรื่อง กำหนดราคาของที่นำเข้า ซึ่งได้รับยกเว้นอากร
ตามประเภท 12 ภาค 4 แห่งพระราชกำหนดพิกัดอัตราศุลกากร พ.ศ. 2530

ที่ กศ ๐๕๑๘/ว ๒๒๒

๓ มีนาคม ๒๕๕๘

เรียน หัวหน้าส่วนราชการระดับสำนัก สำนักงาน กลุ่ม และด่านศุลกากรทุกแห่งเพื่อโปรดทราบ

(นายนิติ วิทยาเดิม)

ผู้อำนวยการส่วนเลขานุการกรม ปฏิบัติราชการแทน
อธิบดีกรมศุลกากร

(สำเนา)

ประกาศกรมศุลกากร

ที่ ๔๑/๒๕๕๘

(นายชอุ่มฉวี วรรณผล)

ผู้อำนวยการสำนักพิกัดอัตราศุลกากร

เรื่อง กำหนดราคาของที่นำเข้า ซึ่งได้รับยกเว้นอากรตามประเภท ๑๒ ภาค ๔
แห่งพระราชกำหนดพิกัดอัตราศุลกากร พ.ศ. ๒๕๓๐

ตามที่พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมพระราชกำหนดพิกัดอัตราศุลกากร พ.ศ. ๒๕๓๐ (ฉบับที่ ๘) พ.ศ. ๒๕๕๗ กำหนดให้ ของที่นำเข้าซึ่งแต่ละรายมีราคาไม่เกินที่อธิบดีกรมศุลกากรประกาศ กำหนดด้วยความเห็นชอบของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง เป็นของตามประเภท ๑๒ ในภาค ๔ ของที่ได้รับยกเว้นอากร แห่งพระราชกำหนดพิกัดอัตราศุลกากร พ.ศ. ๒๕๓๐ นั้น

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๓ แห่งพระราชบัญญัติศุลกากร พุทธศักราช ๒๔๖๔ มาตรา ๔ แห่งพระราชกำหนดพิกัดอัตราศุลกากร พ.ศ. ๒๕๓๐ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมพระราชกำหนดพิกัดอัตราศุลกากร พ.ศ. ๒๕๓๐ (ฉบับที่ ๘) พ.ศ. ๒๕๕๗ และมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมพระราชกำหนดพิกัดอัตราศุลกากร พ.ศ. ๒๕๓๐ (ฉบับที่ ๘) พ.ศ. ๒๕๕๗ อธิบดีกรมศุลกากรด้วยความเห็นชอบของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง จึงออกประกาศไว้ ดังต่อไปนี้

- ข้อ ๑ ของที่นำเข้า ซึ่งแต่ละรายมีราคาไม่เกิน ๑,๕๐๐ บาท ได้รับยกเว้นอากร
ข้อ ๒ ราคา หมายถึง ราคาศุลกากร
ข้อ ๓ ประกาศนี้ให้มีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ ๔ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๕๘ เป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ ๓ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๕๘

(ลงชื่อ) สมชัย สัจจงพงษ์

(นายสมชัย สัจจงพงษ์)

อธิบดีกรมศุลกากร

สำเนาถูกต้อง

กษ พญกษกษ
(นายภรต พญกษกษ)

นักวิชาการศุลกากรปฏิบัติการ

ภาคผนวก ฉ.

ประกาศกรมศุลกากร ที่ 116/2567 เรื่อง กำหนดราคาของที่นำเข้า ซึ่งได้รับยกเว้นอากร
ตามประเภท 12 ภาค 4 แห่งพระราชกำหนดพิกัดอัตราศุลกากร พ.ศ. 2530

ประกาศกรมศุลกากร
ที่ ๑๑๖/๒๕๖๗

เรื่อง กำหนดราคาของที่นำเข้า ซึ่งได้รับยกเว้นอากรตามประเภท ๑๒ ภาค ๔
แห่งพระราชกำหนดพิกัดอัตราศุลกากร พ.ศ. ๒๕๓๐

โดยที่รัฐบาลมีนโยบายที่จะแก้ไขปัญหาความไม่เป็นธรรมในการขายสินค้าให้แก่ผู้บริโภค
ระหว่างผู้ขายในต่างประเทศซึ่งไม่ต้องเสียภาษีมูลค่าเพิ่มกับผู้ขายในประเทศไทยซึ่งต้องเสียภาษีมูลค่าเพิ่ม
และเพื่อให้การยกเว้นอากรสำหรับของที่นำเข้าซึ่งแต่ละรายมีราคาไม่เกินที่อธิบดีกรมศุลกากรประกาศกำหนด
ด้วยความเห็นชอบของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง ตามประเภท ๑๒ ภาค ๔ แห่งพระราชกำหนดพิกัด
อัตราศุลกากร พ.ศ. ๒๕๓๐ เป็นการชั่วคราวให้เหมาะสมและสอดคล้องกับนโยบายของรัฐบาล

อาศัยอำนาจตามความในประเภท ๑๒ ภาค ๔ ของที่ได้รับยกเว้นอากร แห่งพระราชกำหนด
พิกัดอัตราศุลกากร พ.ศ. ๒๕๓๐ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมพระราชกำหนดพิกัดอัตรา
ศุลกากร พ.ศ. ๒๕๓๐ (ฉบับที่ ๘) พ.ศ. ๒๕๕๗ อธิบดีกรมศุลกากรด้วยความเห็นชอบของรัฐมนตรีว่าการ
กระทรวงการคลัง จึงออกประกาศไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ของที่นำเข้า ซึ่งแต่ละรายมีราคาไม่เกินหนึ่งบาท ได้รับยกเว้นอากร
ข้อ ๒ ราคา หมายถึง ราคาศุลกากร
ข้อ ๓ ประกาศนี้ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดสิบห้าวันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษา
จนถึงวันที่ ๓๑ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๖๗

ข้อ ๔ มิให้นำประกาศกรมศุลกากร ที่ ๑๙๑/๒๕๖๑ เรื่อง หลักเกณฑ์ของนำเข้าที่ได้รับยกเว้น
อากรตามประเภท ๑๒ ของภาค ๔ แห่งพระราชกำหนดพิกัดอัตราศุลกากร พ.ศ. ๒๕๓๐ ลงวันที่
๓๑ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๖๑ มาใช้บังคับกับของที่นำเข้าในระหว่างที่ประกาศนี้ใช้บังคับ

ข้อ ๕ บรรดาประกาศอื่นใดของกรมศุลกากรในส่วนที่มีกำหนดไว้แล้วในประกาศนี้ หรือซึ่งขัด
หรือแย้งกับประกาศนี้ ให้ใช้ประกาศนี้แทน

ประกาศ ณ วันที่ ๑๖ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๖๗

(นายนิติ วิทยาเดียม)

รองอธิบดี รักษาการแทน

อธิบดีกรมศุลกากร

ภาคผนวก ข.

ประกาศกระทรวงการคลัง เรื่อง การยกเว้นอากรศุลกากรสำหรับของที่มีมูลค่าไม่เกิน 1,500 บาท

หน้า ๓

เล่ม ๑๔๑ ตอนพิเศษ ๑๖๙ ง ราชกิจจานุเบกษา ๒๐ มิถุนายน ๒๕๖๗

ประกาศกระทรวงการคลัง

เรื่อง การยกเว้นอากรศุลกากรสำหรับของที่มีมูลค่าไม่เกิน ๑,๕๐๐ บาท

โดยที่รัฐบาลมีนโยบายที่จะแก้ไขปัญหาความไม่เป็นธรรมในการขายสินค้าให้แก่ผู้บริโภคระหว่างผู้ขายในต่างประเทศซึ่งไม่ต้องเสียภาษีมูลค่าเพิ่มกับผู้ขายในประเทศไทยซึ่งต้องเสียภาษีมูลค่าเพิ่ม ประกอบกับประเทศไทยต้องปฏิบัติตามความตกลงระหว่างประเทศซึ่งให้กำหนดราคาขั้นต่ำของของที่นำเข้าแต่ละรายเพื่อให้คุ้มค่ากับการจัดเก็บอากรศุลกากร อันเพื่อประโยชน์แก่การเศรษฐกิจของประเทศ

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๒ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชกำหนดกักตักอัตราศุลกากร พ.ศ. ๒๕๓๐ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังโดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๔ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๖๗ ออกประกาศไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ให้ยกเว้นอากรสำหรับของที่นำเข้า ซึ่งแต่ละรายผู้รับในประเทศมีราคารวมค่าขนส่ง และค่าประกันภัย (CIF) ที่มีมูลค่ามากกว่าหนึ่งบาทแต่ไม่เกินหนึ่งพันห้าร้อยบาท

ข้อ ๒ ผู้นำของเข้าต้องปฏิบัติตามพิธีการที่อธิบดีกรมศุลกากรประกาศกำหนด

ข้อ ๓ ประกาศนี้ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดสิบห้าวันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษา จนถึงวันที่ ๓๑ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๖๗

ประกาศ ณ วันที่ ๑๔ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๖๗

พิชัย ชุณหวิธ

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ-สกุล	นางสรรค์ศุภา คล้ายสุบรรณ
ประวัติการศึกษา	– เศรษฐศาสตรบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย – MSc in Economics and International Economics มหาวิทยาลัย Nottingham สหราชอาณาจักร
ประวัติการทำงาน	
พ.ศ. 2559	ผู้อำนวยการส่วนวางแผนและประเมินผล สำนักแผนและการต่างประเทศ กรมศุลกากร
พ.ศ. 2562	ผู้เชี่ยวชาญด้านการวินิจฉัยพิกิตศุลกากร กองพิกิตอัตราศุลกากร กรมศุลกากร
พ.ศ. 2565	นายด่านศุลกากรแม่กลอง สำนักงานศุลกากรภาคที่ 1 กรมศุลกากร
ตำแหน่งปัจจุบัน	ผู้อำนวยการกองยุทธศาสตร์และแผนงาน กรมศุลกากร